



## **Bakalářská práce**

# **Povolání všeobecné sestry a její image**

*Studijní program:*

B5341 Ošetrovatelství

*Studijní obor:*

Všeobecná sestra

*Autor práce:*

**Adéla Chlupová**

*Vedoucí práce:*

Mgr. Zuzana Paukertová

Fakulta zdravotnických studií

Liberec 2023



## Zadání bakalářské práce

# Povolání všeobecné sestry a její image

<i>Jméno a příjmení:</i>	<b>Adéla Chlupová</b>
<i>Osobní číslo:</i>	D19000149
<i>Studijní program:</i>	B5341 Ošetrovatelství
<i>Studijní obor:</i>	Všeobecná sestra
<i>Zadávací katedra:</i>	Fakulta zdravotnických studií
<i>Akademický rok:</i>	2021/2022

### Zásady pro vypracování:

**Cíl:**

1. Popsat povolání všeobecné sestry.
2. Popsat co je image a co ji ovlivňuje.
3. Zjistit nejvíce preferovanou image sestry.

**Teoretická východiska:**

Povolání všeobecné sestry zajišťuje základní či speciální ošetrovatelskou péči pomocí ošetrovatelského procesu. Sesterské povolání může být obtížné z hlediska udržení profesionality na veřejnosti i za nevšedních událostí. Všeobecná sestra by měla být upravená, neměla by postrádat základy správné komunikace s pacienty a také být empatická.

Výstupem z bakalářské práce bude vytvoření článku připraveného k publikaci.

**Výzkumné předpoklady:**

1. Výzkumný předpoklad nestanoven, jedná se o popisný cíl.
2. Výzkumný předpoklad nestanoven, jedná se o popisný cíl.
3. a) Předpokládáme, že 75 % a více pacientů se domnívá, že vizáž všeobecné sestry by měla být přiměřená vzhledem k typu povolání.  
b) Předpokládáme, že 75 % a více pacientů pokládá celkovou image sestry za důležitou.

Výzkumné předpoklady budou upřesněny na základě předvýzkumu.

**Metoda:**

Kvantitativní

**Technika práce, vyhodnocení dat:**

Dotazník

Data budou zpracována pomocí grafů a tabulek v programu Microsoft Office Excel 2010. Text bude zpracován textovým editorem Microsoft Word 2010.

**Místo a realizace výzkumu:**

Místo: Vybraná nemocnice krajského typu

Čas: leden 2022 – únor 2022

**Vzorek:**

Respondenti: pacienti hospitalizováni u poskytovatele zdravotnických služeb

Počet: 50 – 70

**Rozsah práce:**

Rozsah bakalářské práce činí 50–70 stran (tzn. 1/3 teoretická část, 2/3 výzkumná část).

**Rozsah grafických prací:**  
**Rozsah pracovní zprávy:** 40 -60  
**Forma zpracování práce:** tištěná/elektronická  
**Jazyk práce:** Čeština

### **Seznam odborné literatury:**

- BEDNAŘÍK, Aleš a Mária ANDRÁŠIOVÁ. 2020. *Komunikace s nemocným: sdělování nepříznivých informací*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-2288-2.
- ČESKO. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ. 2011. Vyhláška č. 55 ze dne 1. března 2011, o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 20, s.482-544. ISSN 1211-1244.
- ČESKO. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ. 2017. Vyhláška č. 391 ze dne 16. listopadu 2017, kterou se mění vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění vyhlášky č. 2/2016 Sb. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 137, s. 4360-4375. ISSN 1211-1244.
- Kvalifikační standard Všeobecná sestra. MZČR. *Ministerstvo zdravotnictví* [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví, 2018-12-06, aktualiz. 20-11-03 [cit. 2020-12-27]. Dostupné také z: <https://www.mzcr.cz/kvalifikacni-standard-vseobecna-sestra/>
- ČESKO. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ. 2020. Vzdělávací programy specializačního vzdělávání pro nelékařské zdravotnické pracovníky dle Nařízení vlády č. 31/2010 Sb. MZČR. *Ministerstvo zdravotnictví* [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví, 2016-01-28, aktualiz. 2020-11-23 [cit. 2021-02-20]. Dostupné také z: <https://www.mzcr.cz/vzdelavaci-programy-specializacniho-vzdelavani-pro-nelekarske-zdravotnicke-pracovniky/>
- HADDAD, Lissa M. a Robin A. GEIGER. 2020. Nursing Ethical Considerations. StatPearls [online]. Treasure Island: StatPearls Publishing, aktualiz. 2020-09-01 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK526054/>
- KARPÍŠKOVÁ, Eva. 2017. Vzdělávání všeobecných sester - úvodník. *Česká revmatologie*. **25**(3), 114-115. ISSN 1210-7905.
- MELLANOVÁ, Alena. 2017. *Psychosociální problematika v ošetrovatelské profesi*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5589-2.
- MACKEY, April a Sandra BASSENDOWSKI. 2017. The History of Evidence-Based Practice in Nursing Education and Practice. *Journal of professional nursing: official journal of the American Association of Colleges of Nursing*. **33**(1), 51-55. DOI 10.1016/j.profnurs.2016.05.009.
- PLEVOVÁ, Ilona et al. 2018. *Ošetrovatelství I*. 2. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0888-6.
- VÉVODA, J., Š. VÉVODOVÁ a H. SOBOTKOVÁ. 2020. Faktory ovlivňující pracovní spokojenost a motivaci všeobecných sester. *Praktický lékař*. **100**(Suppl.), 44-49. ISSN 0032-6739.

**Vedoucí práce:** Mgr. Zuzana Paukertová  
Fakulta zdravotnických studií

**Datum zadání práce:** 30. listopadu 2021  
**Předpokládaný termín odevzdání:** 29. července 2022

L.S.

prof. MUDr. Karel Cvachovec, CSc.,  
MBA  
děkan

## Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

## **Poděkování**

Moc ráda bych poděkovala své vedoucí Mgr. Zuzaně Paukertové za její vstřícnost, ochotu, odbornou pomoc a poskytnutí cenných rad po celou dobu zpracovávání této práce. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině a přátelům, kteří mě podporovali i ve chvílích, kdy se mi nedařilo.

## **Anotace v českém jazyce**

<b>Jméno a příjmení autora:</b>	Adéla Chlupová
<b>Instituce:</b>	Technická univerzita v Liberci, Fakulta zdravotnických studií
<b>Název práce:</b>	Povolání všeobecné sestry a její image
<b>Vedoucí práce:</b>	Mgr. Zuzana Paukertová
<b>Počet stran:</b>	48
<b>Počet příloh:</b>	6
<b>Rok obhajoby:</b>	2023

### **Anotace:**

Povolání všeobecné sestry v dnešní době představuje velmi prestižní pracovní pozici. Všeobecná sestra poskytuje vysoce specializovanou ošetrovatelskou péči nejen o pacienta, ale i o jeho rodinné příslušníky. Zmíněná pracovní pozice je z hlediska udržení profesionality na veřejnosti i za neobvyklých událostí velice náročná. Všeobecná sestra by měla být vhodně upravená vzhledem k jejímu povolání, neměla by postrádat základy správné komunikace s pacienty s náležitou empatií. Bakalářská práce se zabývá povoláním všeobecné sestry a její image. Je rozdělena na teoretickou a výzkumnou část. Cílem této práce je zjistit nejvíce preferovanou image sestry dle představy pacientů. Výstupem z bakalářské práce je článek připravený k publikaci.

**Klíčová slova:** image, kompetence, uniforma, všeobecná sestra

## **Anotace v anglickém jazyce**

<b>Name and surname:</b>	Adéla Chlupová
<b>Institution:</b>	Technical university of Liberec, Faculty of medical studies
<b>Title:</b>	Profession of general nurse and her image
<b>Supervisor:</b>	Mgr. Zuzana Paukertová
<b>Pages:</b>	48
<b>Appendix:</b>	6
<b>Year of thesis defense:</b>	2023

### **Annotation:**

The general nurse profession is a highly prestigious job nowadays. The general nurse provides highly specialized nursing care not only for the patient, but also for his family members. The mentioned job position is very demanding in terms of maintaining professionalism in public even during unusual events. A general nurse should be properly adjusted for her profession, she should not lack the basics of proper communication with patients with proper empathy. The bachelor's thesis deals with the general nurse profession and its image. It is divided into a theoretical and a research part. The aim of this work is to find out the most preferred image of a nurse according to the imagination of patients. The output of the bachelor thesis is an article prepared for publication.

**Key words:** competence, general nurse, image, uniform

## Obsah

Obsah.....	8
Seznam použitých zkratk .....	9
1 Úvod .....	10
2 Teoretická část.....	11
2.1 Pojmy.....	11
2.2 Všeobecná sestra a její role.....	13
2.2.1 Získávání kvalifikace všeobecné sestry a její uplatnění na trhu práce.....	14
2.2.2 Kompetence všeobecné sestry .....	15
2.3 Image všeobecné sestry .....	16
2.3.1 Muž na pozici všeobecné sestry.....	17
2.3.2 Komunikace .....	18
2.3.3 Úprava všeobecné sestry na pracovišti.....	20
2.3.4 Vliv massmedií na image všeobecné sestry .....	21
2.4 Uniforma.....	22
3 Výzkumná část .....	24
3.1 Cíle a výzkumné předpoklady .....	24
3.2 Metodika výzkumu.....	24
3.3 Analýza výzkumných dat .....	25
3.4 Analýza výzkumných cílů a předpokladů .....	52
4 Diskuze .....	54
5 Návrh doporučení pro praxi .....	57
6 Závěr .....	58
Seznam použité literatury .....	59
Seznam tabulek .....	63
Seznam příloh .....	64



## Seznam použitých zkratek

atd.	a tak dále
Bc.	bakalář
č.	částka, číslo
DiS.	diplomovaný specialista
např.	například
př. n. l.	před naším letopočtem
Sb.	sborník
Tab.	tabulka
tzn.	to znamená

## 1 Úvod

Všeobecná sestra je nepostradatelnou součástí ošetrovatelského týmu. Sestra plánuje specializovanou a individualizovanou ošetrovatelskou péči. Dochází k neustálému vývoji ošetrovatelství jako vědního oboru, kdy jsou kladeny daleko vyšší nároky na tuto profesi, a proto je důležité, aby si sestra udržovala správnou image.

Všeobecná sestra by měla být vhodně upravená, mít správný způsob chování dle etického kodexu sester, dodržovat zásady vhodné komunikace nejen s pacienty, ale i s jeho rodinou nebo s blízkými. Dalším důležitým bodem je vzdělání, kdy sestra by měla mít patřičné vzdělání pro výkon tohoto povolání a měla by jednat v rámci svých kompetencí stanovené zákonem.

Tématem bakalářské práce je „Povolání všeobecné sestry a její image“. Toto téma bylo zvoleno z důvodu jeho problematiky, na kterou není kladen všeobecný důraz. Cílem této práce je zjistit, zda je laická veřejnost seznámena s povoláním, které všeobecná sestra vykonává a zda zná základní rozdíly mezi zdravotnickými pracovníky a jejich kompetencemi. Dalším cílem je zjistit, jaká je dle respondentů preferovaná image všeobecné sestry. Výsledkem bakalářské práce je přispět k edukaci pacientů a napomoci k vytvoření ideální image všeobecné sestry.

Bakalářská práce se skládá ze dvou částí – teoretické a empirické. V teoretické části jsou popsány pojmy, které slouží k pochopení této problematiky. V rámci práce je popsáno samotné povolání všeobecné sestry a zmíněna je i problematika mužů, kteří vykonávají profesi všeobecné sestry. Empirická část je zaměřena na míru informovanosti respondentů (laické veřejnosti) o povolání všeobecné sestry, a jaká by podle nich měla být její ideální image. Výzkumná část byla provedena formou dotazníkového šetření, které je cíleno na hospitalizované pacienty nemocnice krajského typu.

## **2 Teoretická část**

V teoretické části se bakalářská práce věnuje seznámením se základními pojmy, popisem povolání všeobecné sestry a problematikou muže na pozici všeobecné sestry. V dalších kapitolách se zaměřuje na vhodnou image sestry a zásadami komunikace a etického chování ve zdravotnictví.

### **2.1 Pojmy**

#### **Všeobecná sestra**

Odborný zdravotnický pracovník, který disponuje větším množstvím kompetencí, než praktická sestra a zodpovídá za kvalitní ošetrovatelskou péči především o dospělé pacienty (MZČR, 2011)

(dále v kapitole 2.2 Všeobecná sestra)

#### **Praktická sestra**

Nelékařský zdravotnický pracovník, který poskytuje základní ošetrovatelskou péči k uspokojení základních bio-psycho-socio-spirituálních potřeb člověka. K dosažení pozice praktické sestry je nutné absolvovat střední zdravotnickou školu ukončenou maturitní zkouškou nebo mít šest dokončených semestrů na vysoké škole v oboru všeobecná sestra. (MZČR, 2017)

#### **Osobnost**

Osobnost je souhrn psychických jevů, které nám určují rozdíly individuálních reakcí a projevů chování jedinců na spontánní i produktivní situace a podněty.

Osobnost lze rozdělit na biofyzickou a biosociální. Biofyzická osoba vyjadřuje sebe samotného a biosociální je vnímaná pozorovatelem (Allpotr, 2004).

#### **Teorie osobnosti**

Teorie osobnosti se nám snaží vysvětlit podstatu osobnosti.

Interogenní teorie – vnitřní pohled na osobnost, jako vrstvu kolem psychické síly.

Exogenní teorie – vnější pohled na osobnost, záleží na vnějším prostředí a neuznává se vnitřní síla (Freund, 1900).

### **Charakter**

Vlastnosti osobnosti, které jsou získané během vývoje jedince, jsou ovlivňovány i prostředím, ve kterém se jedinec nachází. Nejvíce se charakter projevuje na vnějším chování, na postoji k práci, okolnímu světu, lidem a sobě samému. Charakter vyjadřuje povahu jako například pílí, pravdomluvnost, lenost, zlost, empatii, čestnost (Pilařová, 2009).

### **Temperament**

Jedná se o vrozený souhrn spontánních projevů a vlastností jedince, které lze ovlivnit jen obtížně.

Řecký lékař a filozof Hippokrates určil čtyři základní tekutiny pomocí teorie temperamentu. Sanquis = krev, cholé = žluč, melancholé = černá žluč, flegma = sliz. Právě podle nadbytku jedné z těchto tekutin definujeme typ temperamentu

Typy temperamentu:

Sangvinik – přátelský, optimisticky naladěný, společenský.

Cholerik – výbušný, konfliktní, nekompromisní.

Flegmatik – klidný, trpělivý.

Melancholik – uzavřený, pesimistický.

(Cakirpaloglu, 2012)

### **Empatie**

Vrozená schopnost vcítit se do situace druhého a porozumět mu. Lze ji během života prohlubovat pomocí zkušeností, praxe a samotné existence. Empatii je považována za velice důležitou v oblasti zdravotnictví (Géringová, 2011).

### **Image**

Jedná se o celkový dojem a prezentaci jedince ve společnosti, kterou lze dělit na vnitřní a vnější (Vysekalová, et al., 2020).

Vnitřní image – poznáme až po delší komunikaci s jedincem.

Vnější image – působení jedince na první pohled.

## **Prestiž**

Je možné chápat jako ocenění jedince, skupiny či profese. Závisí na osobě nebo skupině, která hodnotí míru prestiže (Danyi, 2016).

## **Media/massmedia**

Hromadný nástroj ke komunikaci a poskytování informací o událostech ve společnosti. Zdroj medií/massmedií může být audiovizuální (televize), radiofonický (rádio), tištěný (noviny) či digitální (telefon, počítač) (Jirák a Kopplová, 2003).

## **Etický kodex sester**

Roku 1953 byl vydán Mezinárodní radou sester, international council of nurses (ICN). Poslední aktualizace Etického kodexu (viz Příloha 2) proběhla v roce 2000 a sestry z České republiky se do plnění kodexu zapojují rokem 2003. Etický kodex poukazuje na to, jak správně pracovat tak, aby došlo k naplnění a dodržení stanovených norem. Sestra má čtyři základní povinnosti: pečovat o zdraví, předcházet nemocem, navracet zdraví a zmírňovat utrpení. Ovšem není možné vždy tyto povinnosti naplnit (ČAS, 2017)

## **2.2 Všeobecná sestra a její role**

Za všeobecnou sestru lze považovat osobu, která splňuje požadavky dle zákona č. 96/ 2004 Sb. „*o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních)*“, která je novelizována č. 201/2017 Sb. (MZČR, 2004, s. 3).

Na základě klinických a teoretických znalostí by všeobecná sestra měla umět efektivně posoudit a vyřešit etické a právní otázky, být vzdělaná napříč obory medicíny a humanitní vědy (chirurgie, interna, psychologie, etika, atd.).

Všeobecná sestra kromě základní ošetrovatelské péče poskytuje i náročnější výkony, ke kterým má příslušné kompetence (zavádění nasogastrické sondy, ošetření tracheostomické kanyly, atd.). Pracuje ve spolupráci s dalšími zdravotnickými pracovníky. (MZČR, 2022)

Role všeobecné sestry se řídí podle pracovního statutu, který je vytvořen společností. Sestra zastává větší množství rolí, které se vzájemně prolínají. Role sester jsou různé a odvíjí se podle typu pracoviště. Za tradiční roli sestry je považován status pečovatelky, který je spojen s poskytováním ošetrovatelské péče. Nemusí se jednat pouze o nemocniční nebo ambulantní péči, může být i terénního charakteru. Role sestry edukátorky se uplatňuje zejména v prevenci onemocnění, rozvoji soběstačnosti a při již vzniklých onemocnění. Edukace neprobíhá pouze s nemocným, ale i s jeho rodinnými příslušníky. Sestra koordinátorka plánuje a realizuje ošetrovatelskou péči, spolupracuje s ostatními členy zdravotnického týmu a rodinou nemocného. Sestra asistentka se podílí na lékařské péči o pacienta. Připravuje jedince na diagnostická nebo terapeutická vyšetření, při kterých asistuje nebo je sama provádí po předchozí ordinaci lékařem. Sestra výzkumnice se řídí novými výzkumnými poznatky na základě EBN (evidence based nursing) a EBP (evidence based practise) nebo je ve výzkumu sama zapojena. Spolupracuje na tvorbě nových standardů ošetrovatelské péče (Mackey a Bassendowski, 2017). V neposlední řadě je důležité zmínit roli sestry jako obhájkyne, jelikož sestra během hospitalizace je s jedincem nejvíce v kontaktu, poznává jeho potřeby, a tak se stává jeho mluvčím, kdy nemocný nemusí být schopen vyjádřit své potřeby (Pléková, 2018).

### **2.2.1 Získávání kvalifikace všeobecné sestry a její uplatnění na trhu práce**

Získání kvalifikace všeobecné sestry je možné třemi způsoby. Prvním je získání bakalářského titulu (Bc.), tedy absolvováním tříletého bakalářského studia akreditovaného studijního programu Všeobecná sestra na vysoké škole. K přijetí je zapotřebí mít středoškolské vzdělání zakončené maturitní zkouškou. Druhou možností je dosažení titulu diplomovaný specialista (Dis.). Jedná se o studium na vyšší odborné škole po dobu nejméně tří let. K přijetí je opět potřeba ukončené středoškolské vzdělání s maturitní zkouškou (MZČR, 2020). Poslední třetí možností je titul diplomovaného specialisty (Dis.) způsobem 4+1. V případě dosažení vzdělání v oboru praktická sestra, dětská sestra, zdravotnický záchranář či porodní asistentka je možné získat kvalifikaci diplomovaná všeobecná sestra nejméně za jeden rok studia na vyšší odborné škole. Pro přijetí je zapotřebí úspěšně složit přijímací nebo rozdílové zkoušky (MZČR, 2019).

Problematikou vzdělávání zdravotnických pracovníků v České republice je i to, že komunikace mezi vysokými, vyššími odbornými a středními školami je na velice nízké úrovni. K získání většího progresu je zapotřebí na tomto nedostatku zapracovat (Koubová, 2020).

Zdravotnictví představuje velice pestrou nabídku pracovních pozic. Jedná se tedy o jistotu stabilního zaměstnání. Absolvent oboru všeobecná sestra se uplatní ve státních i soukromých zdravotnických zařízeních, v lůžkové či ambulantní péči. Je zde mnoho možností dalšího navazujícího specializačního studia. Magisterské studium pro absolventy bakalářského studia, specializační vzdělání pomocí certifikovaných kurzů a seminářů. V praxi všeobecné sestry se uplatňuje celoživotní vzdělávání k prohloubení, upevnění a obnovení vědomostí (MZČR, 2020).

Celoživotní vzdělávání všeobecných sester je povinné. Věda a výzkum se stále rozvíjí a všeobecné sestry musí své vzdělávání prohlubovat a zdokonalovat. Možnosti vzdělávání: Certifikované kurzy – studium těchto kurzů nabízí např. Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů v Brně (NCONZO). Všeobecným sestřím je nabízeno mnoho kurzů v různých oborech, po absolvování kurzu získávají daný certifikát, který je platný pouze na území České republiky. Odborné stáže – sestra vykonává odbornou stáž mimo své oddělení či zařízení, tato stáž je pod odborným dohledem. Účast na konferencích a kongresech – akce, kde má všeobecná sestra buď aktivní či pasivní účast. Pedagogická činnost – praktická a teoretická výuka ve specializačním vzdělávání, inovačních kurzech a školeních. Dále například e-learningový kurz, samostatné studium literatury či odborné školení (Karpíšková, 2017).

### **2.2.2 Kompetence všeobecné sestry**

Kompetence nemají jednotnou definici, jedná se totiž o pravomoc kvalifikovaně vykonávat určité činnosti. Kompetence všeobecných sester se řídí podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. *o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků*, která se však mění vyhláškou č. 2/2016 Sb. Tyto kompetence se dělí do čtyř skupin: bez odborného dohledu a bez indikace lékaře, pod odborným dohledem všeobecné sestry se specializací v oboru, bez odborného dohledu na základě indikace od lékaře, pod odborným dohledem lékaře viz Příloha 1 (MZČR, 2018).

Všeobecná sestra je samostatný zdravotnický pracovník, který poskytuje péči podle široké škály svých kompetencí. Praktická sestra poskytuje méně kompetencí než všeobecná sestra, pracuje pod odborným dohledem všeobecné sestry (MZČR, 2018).

Od 1. července 2022 došlo k novelizaci vyhlášky 55/2011 Sb., ve které dochází ke změnám kompetencí především zdravotníků se specializací. Všeobecné sestry mohou nově podávat pod odborným dohledem léčiva do epidurálních katetrů (MZČR, 2022).

### 2.3 Image všeobecné sestry

Slovník cizích slov definuje výraz image jako *"představu, obraz, osoby nebo věci, záměrně pěstovaný za cílem získat úspěch"*. Pokud se na image podíváme z pohledu psychologického hlediska, lze jej chápat jako *"psychický otisk reality subjektivně přepracovaný do formy dojmu, obrazu skutečnosti"* (Petráčková a Kraus, 1997).

Osobní image je kombinací vnější a vnitřní image, která představuje projev na veřejnosti. Každý si svoji image vytváří sám, tudíž je možné ji neustále měnit. Osobní image utváří i společnost, ve které se jedinec nachází či pracovní pozice, kterou vykonává. (Vysekalová et al., 2020)

U všeobecných sester v dnešní době není striktně stanovena jejich vizáž či celková prezentace. Záleží však na mnoha faktorech, jako je typ oddělení, na kterém všeobecná sestra pracuje či na vedoucích pracovnících, jako je např. staniční sestra, vrchní sestra nebo hlavní sestra nemocnice, která vytváří standardy péče. Sama sestra by měla usoudit, jaká image je vhodná pro její povolání a samotné prezentování této prestižní práce. Jako pomůcku mohou sestry využít Etický kodex sester (Haddad a Geiger, 2020).

Image ve zdravotnictví lze dělit na externí a interní. Interní se rozumí, jak všeobecná sestra vnímá sama sebe a svoji profesi. Externí image vyjadřuje vnímání všeobecných sester pomocí médií, společností či legislativou. (Pléková et al., 2018).

Dle průkopnic ošetřovatelství Rogersové, Tracyové a Strasenové je pro dosažení image v ošetřovatelství nutné pochopit dva principy:

Princip přesvědčení – vystupování a projev se podílí na tom, jak nás vnímá naše okolí (Pléková et al., 2018).



Princip vztahu mezi odpovědností a úspěchem – všeobecná sestra přebírá odpovědnost a dále s ní pracuje. Musí být přesvědčena o tom, co dělá, bez ohledu na faktory kladené z okolí (Pléková et al., 2018).

Vnitřní image tvoří znaky ukazující reálné kvality jedince, které však nejsou zřejmé na první pohled. Mezi vnitřní znaky jedince patří biologická výbava jedince (dědičná, genová, vrozená, konstituční). Tyto znaky jsou dány i vlivem vnějšího prostředí, ve kterém se jedinec nachází (fyzické: teplota ovzduší, psychologické: okolí jedince)(Vysekalová et al., 2020)

Vnější image je soubor znaků, které jsou na první pohled zřejmé, tvoří tzv. první dojem. Většina pacientů přichází do nemocnice s jistou nervozitou a s pocitem nejistoty, z něčeho neznámého a pro ně nového. Pacienti potřebují ze sestry cítit jistotu, profesionalitu a pochopení (Vysekalová, et al 2020).

### **2.3.1 Muž na pozici všeobecné sestry**

Na povolání všeobecné sestry je nahlíženo jako na profesi určenou spíše pro ženy, nicméně v minulosti to bylo naopak. Muži se výrazně podíleli na vývoji ošetrovatelství. Největším vlivem disponovali v oboru intenzivní péče, pohotovostní péče, duševního zdraví, chirurgii a armádního ošetrovatelství (Smallheer, Morgan a Stern, 2020).

Při vzniku jedné z prvních ošetrovatelských škol, která se nacházela ve starověké Indii byli ke studiu přijímáni pouze muži. Ženy byly považovány za nečisté. V polovině 19. století byl kladen větší důraz na ošetrovatelskou péči a tím i na rozšíření ženské role. Žena je brána jako více empatická, laskavá a pokorná, avšak muž je pro tuto profesi vnímán jako nevhodný (Smallheer, Morgan a Stern, 2020).

V posledních několika letech se počet všeobecných sester mužského zastoupení pomalu zvyšuje, ale jejich procento zastoupení je i tak stále velmi nízké. V České republice bylo v roce 2019 uskutečněno sčítání zdravotnických pracovníků, z toho bylo mezi všeobecnými sestrami a porodními asistentkami pouze 2 % mužů. V porovnání s rokem 2000 je však počet mužů dvojnásobný. Česká republika není jediným státem s nízkým počtem mužů v roli všeobecných sester (Český statistický úřad, 2020).

Výjimkou je například Saudská Arábie, která disponuje 50 % všeobecných sester v mužském zastoupení, to je však výrazně ovlivněno diskriminací žen v zemi (General Authority for Statistics, 2020; Farahzadi a Rahmati, 2020, s. 1).

Genderová problematika v posledních letech vzrůstá a ve zdravotnictví tomu není jinak. Muži, kteří se rozhodnou pro povolání všeobecné sestry, se potýkají s názory, že jejich profese není správná podle jejich genderové role. Většina mužů na této pozici není tímto názorem ovlivněna a nemají problém s vykonáváním práce, která je považována za „ženskou“. Většina mužů, všeobecných sester, je okolím označována za lékaře či budoucího lékaře. V jiných situacích se potýkají s různými narážkami týkajícími se sexuality (Gunawan, 2017, s.52).

Pojmenování pozice všeobecné sestry je feminimní. V České republice je velice často požíván pojem „zdravotní bratr“ tento pojem však není oficiálně uznán. Dle § 5 odst. 4 zákona o *nelékařských zdravotnických povoláních*, ve znění účinném do 31. 8. 2017, bylo možno muže, který získal způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry označit za „všeobecného ošetřovatele“ (zákon č. 96/2004 Sb., *zákon o nelékařských zdravotnických povoláních*). Novela zákona o *nelékařských zdravotnických povoláních* provedená zákonem č. 201/2017 Sb. však tento odstavec bez náhrady zrušila. Důvodová zpráva k této novele k tomu uvádí následující:

*„V případě povolání všeobecné sestry se návrhem zákona u tohoto povolání s tradicí užívání označení v ženském rodě, ruší přechýlené profesní označení v opačném rodě. Doposud zákon uváděl možné (nikoli povinné) přechýlení „všeobecný ošetřovatel“. Označení odbornosti měli uživatelé právo (nikoli však povinnost) přechýlit. Odborná veřejnost považuje označení všeobecné sestry muže za „všeobecného ošetřovatele“ za nevhodné a zavádějící. Profese Ošetřovatele je definována v § 36 a jde však o zdravotnického pracovníka s nižším stupněm vzdělání a nižšími kompetencemi.“*  
(Důvodová zpráva k zákonu č. 201/2017 Sb.).

Pro muže pracujícího na pozici všeobecné sestry tedy jiné pojmenování v České republice nemáme.

Rozdíl mezi mužem a ženou na pozici všeobecné sestry může být výrazný. Muži se při vykonávání své profese soustředí spíše na profesní prestiž, samostatnost, znalosti a kompetence. Jejich přístup k pacientům zahrnuje méně fyzického kontaktu a přistupují k němu opatrně. Situace by mohla být špatně pochopena druhou stranou. Ženy naopak upřednostňují pohodlí, spokojenost a důvěru pacienta. Používají více neverbální komunikace k navázání kontaktu s pacientem (Jiménez et al., 2019).

### **2.3.2 Komunikace**

Dovednost komunikace je zásadním bodem pro navození správného prvního i celkového dojmu.

*„Komunikace je prvním předpokladem fungování mezilidských vztahů a jeho přímým projevem. Poskytování kvalitní ošetrovatelské péče bez komunikace nelze. Sestra vystupuje v roli komunikátorky a edukátorky.“ (Kapounová, 2020).*

K tomu, aby došlo ke správné a účelné verbální komunikaci, musí všeobecná sestra i pacient chtít komunikovat. Většinou bývá chyba na straně všeobecné sestry, která např. nemá dostatečné znalosti nebo nedokáže zodpovědět správně otázky, které jí pacient klade a podat relevantní informace. Umět komunikovat bývá také problém například u pacientů, kteří jsou dezorientovaní, agresivní, trpící fatickou poruchou atd. Pro většinu všeobecných sester v těchto případech bývá správná komunikace stěžejní a je potřeba mít znalosti, jaké komunikační techniky u těchto případů zvolit. Mít možnost komunikovat bývá problematické spíše u pacientů, kteří např. špatně slyší, vidí či mají jinou poruchu, může se jednat i o jazykovou bariéru s cizinci. Pro cizince bývá těžké udržet a správně pochopit určitou informaci, kterou jim všeobecná sestra sdělí (Bednařík, Andrášiová, 2020).

K tomu, aby verbální komunikace mezi sestrou a pacientem byla efektivní, je nutné se držet několika málo pravidel, jako je např. nepoužívat odbornou a zdlouhavou terminologii. Takové termíny si může pacient vyložit nesprávně (pokud tedy není vzdělaný v oboru) a následkem může být stres a obavy. Pro rozhovor s pacientem je důležité zvolit klidné místo, zajistit soukromí a vyhradit si dostatek času pro vysvětlení nejasností (Mellanová, 2017).

Neverbální komunikace tvoří až 70 % sdělení během komunikace a má velký efekt na celkový význam sdělované informace. Do neverbální komunikace řadíme: mimiku, viziku, kineziku, proxemiku, haptiku, chronemiku, posturiku a gestiku (Kapounová, 2020).

Mimika neboli činnost obličeje je hlavním nástrojem pro komunikaci. Každá všeobecná sestra by měla mít na paměti to, jak se během svého vystupování tváří. Úsměv na tváři napomáhá k vyvolání důvěry a navázání přátelského kontaktu s pacientem. Vizika je jednou z nejdůležitějších složek v komunikaci s pacientem, který je například upoután na lůžko, kde není možnost jiné komunikace. Právě oční kontakt pomáhá identifikovat pocity i psychický stav pacienta. Kinezika zobrazuje spontánní pohyby těla, a to např. kousání do rtu, klepání nohou, kdy nám tyto znaky mohou prozradit např. nervozitu. Proxemika značí tělesnou vzdálenost při komunikaci. Proxemika se dělí na čtyři zóny: vzdálenost intimní, osobní, společenskou a veřejnou. Všechny se stanovují podle vzdálenosti v centimetrech. Haptika je další nedílnou

součástí správné neverbální komunikace mezi všeobecnou sestrou a pacientem. Ať už jde o banální podání ruky při představování se jedinci nebo o nabídku pohlazení, držení či stisknutí ruky při bolestivých výkonech. Dotek hraje důležitou roli při podpoře pacienta. Chronemika neboli použití času. Všeobecná sestra by měla umět rozpoznat strach a obavy pacienta, dát mu čas a prostor na vstřebání informací, snažit se mluvit srozumitelně a stručně. Posturika je důležitá vnímat u pacienta i sestry. Poloha, kterou pacient zaujímá, dokáže všemožně napovědět. Postoj sestry by měl být vždy vzpřímený směrem k pacientovi. Gestika neboli záměrné pohyby rukama nebo jinými částmi těla. Gesta doprovází verbální komunikaci (Kapounová, 2020).

### **2.3.3 Úprava všeobecné sestry na pracovišti**

Mezi další faktory ovlivňující vnější image patří péče o image a celkový vzhled. Všeobecné sestry by měly dbát o své ruce a nehty (Melicherčíková, 2015). Úprava nehtů všeobecné sestry je dána vyhláškou č. 306/2012 Sb. Nehty by měly být krátce zastřížené, čisté a nenalakované. Umělým nehtům by se všeobecné sestry měly vyvarovat, jelikož se za nimi nachází velké množství bakterií. O vhodnosti nošení šperků se také zmiňuje vyhláška 306/2012, která však není úplně jasná. Podle vyhlášky by se zdravotní pracovníci na lůžkových stanicích či operačních sálech měli vyhnout nošení šperků a hodinek, ale není specifikováno, o jaké konkrétní šperky se jedná. Podle ministerstva zdravotnictví je nošení šperků na uvážení konkrétního zdravotnického zařízení a jeho vedení zda pracovníkům povolí či zakáže drobné šperky, naušnice, hodinky či piersinky. Záleží na typu oddělení a míře pravděpodobnosti vzniku infekcí spojených se zdravotnickou péčí. Každé zdravotnické zařízení si určuje své standardy a opatření, které musí korespondovat se stanovenou legislativou, lze je však modifikovat (Vácová, 2014).

Oblečení pro zdravotníky se vyvíjí spolu s jejich estetickými i funkčními požadavky. Oděv i ochranné pomůcky chrání zdravotnické pracovníky před infekcemi a jinými riziky poškození. (Kůt a Ilcová, 2007).

Uniforma/ochranný pracovní oděv by měl splňovat svou ochrannou funkci. Podmínky o ochranných oděvech zdravotnických pracovníků vydává Evropský výbor pro normalizaci. Tento oděv chrání pracovníky před infekcemi spojenými se zdravotnickou péčí. Každý oděv podléhá jisté identifikaci podle příslušných

kompetencí. Pro snadnější identifikaci pracovníků je uniforma doplněna o vizitku se jménem, pracovní pozicí a názvem oddělení, na kterém zdravotník působí (Kůt a Ilcová, 2007).

Stejně jako pracovní oděv/uniforma zdravotnických pracovníků je důležitá i ochranná obuv. Obuv je zaměstnavatel povinen poskytnout svému zaměstnanci na základě předpisu, který je daný zákoníkem práce o osobních ochranných prostředcích. Je možné vyžadovat speciální požadavky na výběr obuvi, jako je zabezpečení proti účinkům statické elektřiny, plná pata či pásek okolo paty, protiskluzová podrážka. Důležitý je komfort zdravotnického pracovníka, proto by obuv měla být vyrobena z kvalitního materiálu. Proto je považována za vhodnou obuv pevná, ale zároveň prodyšná konstrukce. Barva zdravotnické obuvi je vhodná bílá, není to však požadováno (Kůt a Ilcová, 2007).

Všeobecná sestra by neměla zapomínat na pestrost pacientů, se kterými přijde do kontaktu, proto je důležité myslet i na správný výběr a množství parfému. Je důležité brát v potaz možné alergické reakce pacienta, kvůli kterým mu je znepríjemněn průběh hospitalizace, případně způsobena negativní reakce. Sestra by neměla zapáchat po oděru z cigaret nebo po jiných návykových látkách např. alkoholické nápoje (Pražský, 2013).

#### **2.3.4 Vliv massmedií na image všeobecné sestry**

Pod pojmem massmedium jsou skryty všechny masové sdělovací prostředky, jako jsou např. noviny, televize, rádio, seriály, filmy. Tato média výrazně ovlivňují pohled veřejnosti na image všeobecných sester (Česká televize, 2022).

Prezentace všeobecných sester pomocí medií jsou často nepřesná a negativní. Sestry jsou často označovány podřadně a veřejnost tak získává zkreslené informace o tom, jakou roli všeobecná sestra ve skutečnosti zastává. Snímky z minulého století označují sestru jako hrdinku, která je schopna obětovat se za každé situace. Tyto snímky představují image sestry jako osobu, která pečuje o zraněné během druhé světové války v roli profesionálky (Česká televize, 2022).

S postupnou reformou a medializací povolání všeobecné sestry zachycují média sestru jako objekt sexuální touhy. Filmy a seriály prezentují všeobecné sestry jako ženy vyhledávající zábavu s lékaři nebo též ozdoby nemocnic, které popíjí kávu, šíří pomluvy a pouze plní pokyny lékaře (Česká televize, 2022).

Pandemie koronaviru výrazně zvýšila prestiž povolání všeobecné sestry. Média zachycovala náhled na jednotlivé lůžkové sektory, kde byly zachyceny všeobecné sestry zcela vyčerpané, ale stále dokázaly plnit svoji práci s odhodláním a důstojností. Často snímky z televizních stanic obsahovaly práci sester z jednotek intenzivní péče nebo z anesteziologicko resuscitačního oddělení, kde lidé bojovali o holý život. Společnost do jisté míry netušila, kolik zodpovědnosti ve spojitosti s dovednostmi je potřeba k zvládnutí profesionální individualizované ošetrovatelské péče (Závodná, 2020).

## 2.4 Uniforma

Pojem uniforma pochází z Francie a v překladu znamená stejnokroj. Typ uniformy symbolizuje ošetrovatelskou profesi, na kterou je daný zdravotnický pracovník kvalifikovaný (Zajíčková a Neumann, 2013).

Povolání všeobecné sestry se stále mění, lze si proto povšimnout celkové změny u oděvu sestry. Dříve byly všeobecné sestry považovány za svaté ženy, nyní díky emancipaci žen vzniká i změna oděvu (Haškovcová, Pavlicová, 2013).

Historie ošetrovatelství byla, již od počátku spojována s křesťanstvím. Církevní řády měly pevně daný způsob odívání, na který byl kladený důraz. Mniši a řádové sestry byli odíváni v řádových rouchách. Naopak civilní opatrovníci nosili prakticky cokoli a neměli speciální oděv pro vykonávání své práce. Změna oděvu přišla až roku 1965 dekretem II. Vatikánského koncilu, který oděv zjednodušil (Brabcová, 2016).

Během Krymské války ženy a sestry nosily hnědé dlouhé šaty překryté bílou zástěrou společně s modrou stuhu se stříbrným křížem zavěšenou na krku. Tento úbor je považován za předchůdce sesterských uniforem. Během Krymské války měla velký význam Florence Nightingelová, takzvaná dáma s lampou. Symbol dámy s lampou je symbolem ošetrovatelství a mnoho sester tento odznak nosí i dnes. Později se šat sester zjednodušoval a působil prestižněji. Uniforma se skládala z černých šatů s bílou zástěrou a bílým čepcem. Zástěra měla za účel sloužit, jako ochrana před zašpiněním šatů (Brabcová, 2016).

V první polovině 20. století se nosily dlouhé šaty s dlouhým rukávem. Tato uniforma byla ovšem velice nepohodlná a nepraktická, kdy dlouhé rukávy sestře bránily správnému ošetření a výkonu práce. Studentky ošetrovatelství nosily tmavé šaty

se zástěrou a s postupem studia se jejich šat měnil. Později se uniformy sester rozdělovaly podle speciálních událostí (pracovní, slavnostní, vycházková), avšak součást uniformy doplňoval příslušný odznak (Brabcová, 2016).

Po 2. světové válce se uniforma změnila na polodlouhé šaty s krátkým rukávem doplněné odznakem. V 50. letech 20. století sestry nosily modré šaty s bílým límečkem s neodmyslitelným čepcem. Tvar čepce se byl odvíjen podle pracoviště, kde se setra nacházela (Brabcová, 2016).

Po roce 1990 byla zrušena povinnost nosit čepce. K zrušení čepců přispívalo mnoho nových typů a motivů odznaků. V dnešní době není kladen důraz na oděv zdravotnického personálu či na nošení odznaků. Výběr uniformy záleží na každém zdravotnickém zařízení a jejich standardech. V mnoha zařízeních je těžké rozeznat kvalifikaci personálu podle uniformy, ve které je personál odíván (Brabcová, 2016).

V minulosti platila jednotná uniforma pro všechny všeobecné sestry, nyní stěží rozpoznáme civilní oděv od pracovního. V dnešní době lze spatřit v nemocnicích či jiných klinikách velké množství různých kombinací pracovních oděvů pro zdravotnické pracovníky. V některých zařízeních všeobecné sestry nosí šaty, v jiných halenu společně s kalhotami, a to vše v různých provedeních. V zimním období jsou uniformy doplněny pláště, mikinami, které mnohdy nejsou do zdravotnického zařízení vhodné (Zajíčková a Neumann, 2013).

Pro pacienty a návštěvníky zdravotnických zařízení musí být zřetelně nestejná uniforma všeobecných sester a ostatních zdravotnických pracovníků. Pacient či návštěvník nemocničního zařízení velmi často netuší s kým hovoří, zda se jedná o lékaře, sanitáře, sestru či uklízečku. Pracovní oděvy zdravotnických pracovníků bývají často natržené, ušpiněné nebo pomačkané. Oděv také není vždy doplněn obuví, která je pro profesi všeobecné sestry vhodná (Zajíčková a Neumann, 2013).

### **3 Výzkumná část**

#### **3.1 Cíle a výzkumné předpoklady**

##### **Cíle práce:**

1. Popsat povolání všeobecné sestry.
2. Popsat, co je image a co ji ovlivňuje.
3. Zjistit nejvíce preferovanou image sestry.

##### **Výzkumné předpoklady:**

1. Výzkumný předpoklad nestanoven, jedná se o popisný cíl.
2. Výzkumný předpoklad nestanoven, jedná se o popisný cíl.
3.
  - a. Předpokládáme, že 75 % a více pacientů se domnívá, že vizáž sestry by měla být přiměřená vzhledem k typu povolání.
  - b. Předpokládáme, že 75 % a více pacientů pokládá celkovou image sestry za důležitou.

Výzkumné cíle i předpoklady zůstaly i po předvýzkum beze změny.

#### **3.2 Metodika výzkumu**

V této bakalářské práci byla použita metoda kvantitativního výzkumu a data byla získávána pomocí anonymního dotazníku v tištěné formě. Tištěný dotazník byl zvolen z důvodu snadnosti vyplňování pro respondenty, kteří byli hospitalizováni v nemocničním zařízení. Dotazníkové šetření bylo realizováno v nemocnici krajského typu na odděleních chirurgie v období 4. 11. – 14. 11. 2022. Dotazníky byly mezi pacienty rozdány autorem dotazníku. Tištěný dotazník obsahoval 26 otázek (Příloha 3), 20 otázek bylo uzavřených, 4 otázky polouzavřené (otázky č. 5, 19, 23, 25), (respondenti zde mohli přidat i jinou odpověď než z uvedených možností) a 2 otázky otevřené (otázky č. 6, 18), (respondenti zde zvolili svoji vlastní odpověď). Tištěný dotazník se skládal z dvou částí. V první části se dotazník zabýval pohlavím, věkem a zkušeností respondenta s hospitalizací. V druhé části byly pokládány otázky zaměřené na povolání sestry a její image.



Výzkumným vzorkem byli pacienti hospitalizovaní v nemocnici krajského typu, starší 15 let. Cílem bylo získat odpovědi od 100 respondentů, což bylo splněno uspokojivě. Sběr dotazníků byl časově omezen na 10 dnů. Ze 100 dotazníků (100,0 %), ale bylo 28 (28 %) dotazníků vyřazeno pro neúplné odpovědi či nevyplnění některých otázek. Celkový počet dotazníků po vyřazení nesprávných k provedení analýzy výzkumných dat bylo 72 (72 %).

Před začátkem vlastního výzkumného šetření byl proveden předvýzkum a 10 náhodných respondentech starších 15 let. Před výzkum sloužil k zjištění, zda je dotazník srozumitelný pro realizaci samotného výzkumného šetření. Po ukončení před výzkumu došlo k drobným úpravám u otázky č. 21 (z volné odpovědi změněno na výběr z možností).

### **3.3 Analýza výzkumných dat**

Data získaná z dotazníkového šetření byla následně zpracovávána a vyhodnocována pomocí tabulek prostřednictvím Microsoft Office Excel 2010. Znárodná data jsou uvedena v absolutní četnosti ( $n_i$  [-]) a v relativní četnosti  $f_i$  [%]. Data uvedená v procentech jsou zaokrouhlena na dvě desetinná místa pro lepší přehlednost.

Otázka č. 1: **Jste:**

**Tabulka 1. Pohlaví respondentů**

POHLAVÍ	ni [ - ]	fi [ % ]
Žena	34	47,22
Muž	38	52,78
Celkem	72	100,00

V otázce číslo 1 bylo cílem zjistit, zda je respondent muž či žena. Z celkového počtu 72 (100 %) respondentů bylo 38 (52,78 %) *mužů* a *žen* 34 (47,22 %).

Otázka č. 2: **Kolik je Vám let:**

**Tabulka č. 2 Věk respondentů**

VĚK	ni [ - ]	fi [ % ]
15-30	15	20,83
31-40	6	8,33
41-50	12	16,67
51-70	24	33,33
71+	15	20,83
Celkem	72	100,00

Otázka číslo 2 se zaměřuje na věkovou kategorii respondentů. Z celkového množství 72 respondentů (100 %). Největší zastoupení měli respondenti ve věku „51 -70“ let a to 24 jedinců (33,33 %), dále věková kategorie „71+“ spolu s kategorií „15-30“ let činilo dohromady 30 respondentů (41,66 %), 12 respondentů (16,67 %) spadalo do kategorie „41-50“ let. Nejméně respondentů zaujímala kategorie „31-40“ let a to 6 respondentů (8,33 %).

### Otázka č. 3: Zkušenost s předchozí hospitalizací:

**Tabulka č. 3 Zkušenost s předchozí hospitalizací**

ZKUŠENOST S PŘEDCHOZÍ HOSPITALIZACÍ	ni [ - ]	fi [ % ]
Téměř žádná (jsem hospitalizován poprvé)	14	19,44
Průměrná (byl/a jsem hospitalizován méně než 5x)	43	59,72
Častá (byl/a jsem hospitalizován více než 5x)	15	20,83
Celkem	72	100,00

Otázkou číslo 3 byla zjišťována zkušenost s hospitalizací respondentů. Nejvíce respondentů byli ti, kteří byli hospitalizováni „méně než 5x“ a to 43 (59,72 %) respondentů, 15 (20,83 %) respondentů bylo hospitalizováno „více než 5x“ a 14 (19,44 %) respondentů se v lůžkové části nemocničního zařízení nacházelo „poprvé“.

**Otázka č. 4: Měla by všeobecná sestra mít vysokoškolské vzdělání pro poskytování kvalitní péče?**

**Tabulka č. 4 Potřebné vzdělání všeobecné sestry**

POTŘEBNÉ VZDĚLÁNÍ VŠEOBECNÉ SESTRY	ni [ - ]	fi [ % ]
Ano	19	26,39
Ne, pro kvalitní péči stačí střední škola	51	70,83
Nevím	2	2,78
Celkem	72	100,00

V otázce číslo 4 byli respondenti tázáni, zda si myslí, že by sestra měla mít vysokoškolské vzdělání pro poskytování kvalitní péče. Respondenti si však ve více než polovině odpovědí myslí, že „*pro poskytování kvalitní péče stačí střední škola*“ tuto odpověď zvolilo 51 (70,83 %) respondentů, 19 (26,39 %) respondentů si myslí, že „*pro kvalitní péči je potřeba vysoká škola*“. Ve 2 (2,78 %) případech respondenti zvolili odpověď „*nevím*“.

## Otázka č. 5: Víte jaký je rozdíl mezi všeobecnou a praktickou sestrou?

**Tabulka č. 5 Rozdíl mezi praktickou a všeobecnou sestrou**

ROZDÍL MEZI VŠEOBECNOU A PRAKTICKOU SESTROU	ni [ - ]	fi [ % ]
Ano, vím (popsat pár slovy)	24	33,33
Ne, nerozumím tomu	48	66,67
Celkem	72	100

**Tabulka č. 5.1 Ano vím**

ANO VÍM	ni [ - ]	fi [ % ]
v kompetencích, zaměření	4	16,67
všeobecná má více kompetencí než praktická sestra	5	20,83
praktická má více kompetencí než všeobecná sestra	5	20,83
rozdíl je ve vzdělání	10	41,67
Celkem	24	100

Otázkou číslo 5 bylo zjišťováno, zda respondenti znají rozdíl mezi všeobecnou a praktickou sestrou. Pokud označili možnost „ano“ měli za úkol pár slovy popsat jaký rozdíl se mezi nimi nachází (tabulka č. 5. 1). Většina respondentů 48 (66,67 %) zvolila odpověď „ne, nerozumím tomu“. „Ano, vím“ označilo 24 (33,33 %) respondentů. Z toho si 10 (41,67 %) myslí, že „rozdílem je vzdělání“. 5 (20,83 %) respondentů se domnívá, že „všeobecná sestra má více kompetencí“ a naopak 5 (20,83 %) respondentů se domnívá, že „praktická sestra má více kompetencí“. Poslední z možností, které vytvořili respondenti je rozdíl „v kompetencích a zaměření“ a to celkem 4 (16,67 %) respondenti.

Otázka č. 6: **Jaké předpoklady by měla mít osoba vykonávající profesi všeobecné sestry?**

**Tabulka č. 6 Předpoklady pro povolání všeobecné sestry**

<b>PŘEDPOKLADY PRO POVOLÁNÍ VŠEOBECNÉ SESTRY</b>	<b>ni [ - ]</b>	<b>fi [ % ]</b>
empatie	28	24,35
Zodpovědnost	6	5,22
Vstřícnost	7	6,09
Komunikace	18	15,65
Vzdělání	13	11,30
Dělat práci jako své poslání	8	6,96
Ochota	13	11,30
Trpělivost	3	2,61
Profesionalita	6	5,22
Dbát o svůj vzhled	2	1,74
Týmový duch	2	1,74
Zachování klidu, chladné hlavy	3	2,61
Nevím	6	5,22
Celkem	115	100,00

V otázce číslo 6 byli respondenti dotazováni na to, jaké předpoklady by měla mít osoba, která chce vykonávat povolání všeobecné sestry. V této otázce respondenti vymýšleli volnou odpověď. Z celkového počtu 115 (100 %) odpovědí. Nejčastějším předpokladem byla „*empatie*“, kterou zvolilo 28 (24,35 %) respondentů. „*Zodpovědnost*“ zvolilo 6 (5,22 %) respondentů. „*Vstřícnost*“ byla dalším předpokladem, kterou zvolilo 7 (6,09 %) respondentů. Častou odpovědí byl i předpoklad „*komunikace*“ 18 (15,65 %). „*Vzdělání*“ bylo zvoleno 13x (11,30 %). Jednou z odpovědí bylo i „*dělat práci jako své poslání*“ napsalo 8 (6,96 %) respondentů. „*Ochota*“ byla napsána 13 (11,30 %) respondenty. „*Trpělivost*“ 3 (2,61 %). „*Profesionalita*“ 6 (5,22 %). „*Dbát o svůj vzhled*“ 2 (1,74 %). „*Týmový duch*“ 2 (1,74 %). „*Zachování klidu, chladné hlavy*“ 3 (2,61 %). Poslední odpovědí bylo „*nevím*“ napsalo 6 (5,22 %) respondentů.

### Otázka č. 7: Jak vnímáte sestru, která Vás ošetřuje?

Tabulka č. 7 Vnímání sestry, která vás ošetřuje

VNÍMÁNÍ SESTRY, KTERÁ VÁS OŠETŘUJE	ni [ - ]	fi [ % ]
Jako pracovníka, který plní stanovené ordinace lékařem	21	29,17
Jako samostatného odborného pracovníka	35	48,61
Jako pomocného zdravotnického pracovníka	13	18,06
Nevím	3	4,17
Celkem	72	100,00

Otázka číslo 7 se týkala toho, jak pacient vnímá sestru, která jej ošetřuje. Z celkového počtu 72 (100 %) respondentů 35 (48,61 %) zvolilo odpověď „*jako samostatného odborného pracovníka*“. Dalších 21 (29,17 %) respondentů vnímá sestru „*jako pracovníka, který plní stanovené ordinace lékařem*“. Možnost „*jako pomocného zdravotnického pracovníka*“ volilo 13 (18,06 %) respondentů. Poslední 3 (4,17 %) respondenti označili „*nevím*“.



Otázka č. 8: **Vadí Vám, pokud je sestra cítit cigaretovým kouřem?**

**Tabulka č. 8 Cigaretový kouř**

CIGARETOVÝ KOUŘ	ni [ - ]	fi [ % ]
Ano	48	66,67
Ne	19	26,39
Nevnímám to	5	6,94
Celkem	72	100,00

V otázce číslo 8 bylo zkoumáno, zda respondentům vadí cigaretový kouř. Z celkového počtu 72 (100 %) respondentů více než polovina 48 (66,67 %) respondentů zvolilo odpověď „*Ano*“. Dalších 19 (26,39 %) respondentů „*Ne*“ a 5 (6,94 %) respondentů „*nevnímám*“ cigaretový kouř.

Otázka č. 9: **Vadí Vám, pokud je sestra cítit výrazným parfémem?**

**Tabulka č. 9 Výrazný parfém**

VÝRAZNÝ PARFÉM	ni [ - ]	fi [ % ]
Ano	19	26,39
Ne	43	59,72
Nevnímám to	10	13,89
Celkem	72	100,00

V otázce číslo 9 bylo úkolem zjistit, zda respondentům vadí pokud je sestra cítit výrazným parfémem. Více než polovině respondentů 43 (59,72 %) výrazný parfém „*nevadí*“. Naopak 19 (26,39 %) respondentům výrazný parfém „*vadí*“. Dalších 10 (13,89 %) respondentů výrazný parfém „*nevnímám*“.

Otázka č. 10: **Jak vnímáte když je sestra výrazně nalíčena?**

**Tabulka č. 10 Výrazné líčení**

VÝRAZNÉ LÍČENÍ	ni [ - ]	fi [ % ]
Nevadí mi to, dbá o svůj vzhled	38	52,78
Líbí se mi to, ale v práci mi to přijde nevhodné	12	16,67
Nelíbí se mi to, vzhledem k typu profese by se měla líčit decentně	18	25,00
Nevnímám to	4	5,56
Celkem	72	100,00

V otázce číslo 10 bylo zkoumáno jak respondenti vnímají výrazně nalíčenu sestru. Odpověď „*Nevadí mi to, dbá o svůj vzhled*“ zvolilo 38 (52,79 %) respondentů. „*Líbí se mi to, ale v práci mi to přijde nevhodné*“ označilo 12 (16,67 %) respondentů. „*Nelíbí se mi to, vzhledem k typu profese by se měla líčit decentně*“ označilo 18 (25,00 %) respondentů. Poslední 4 (5,56 %) respondenti zvolili možnost „*Nevnímám to*“.

Otázka č. 11: **Vadí Vám když má sestra tetování na viditelném místě?**

**Tabulka č. 11 Tetování na viditelném místě**

TETOVÁNÍ NA VIDITELNÉM MÍSTĚ	ni [ - ]	fi [ % ]
Ano	18	25,00
Ne, nevadí mi to na žádných viditelných místech	42	58,33
Nevnímám to	12	16,67
Celkem	72	100,00

V otázce číslo 11 bylo cílem zjistit jak respondenti vnímají sestru, která má tetování na viditelném místě. Ze zjištěných dat vyplývá, že 42 (58,33 %) respondentů zvolilo možnost „*Ne, nevadí mi to na žádných viditelných místech*“, 18 (25,00 %) respondentů označilo „*Ano*“. Zbývajících 12 (16,67 %) respondentů „*Nevnímám to*“.

Otázka č. 12: **Jaká je vaše zkušenost s přístupem/chováním sestry? (více možných odpovědí)**

**Tabulka č. 12 Chování/přístup sestry**

CHOVÁNÍ/ PŘÍSTUP SESTRY	ni [ - ]	fi [ % ]
Přátelský , empatický	60	49,18
Odtažitý, nepříjemný	12	9,84
Direktivní, usměřující	14	11,48
Zábavná, optimistická	33	27,05
Pasivně agresivní	3	2,46
Nevnímám to	1	0,82
Celkem	122	100,00

Otázka číslo 12 se zaměřovala na zkušenosti respondenta s přístupem a chováním sestry. Zde respondenti mohli zakroužkovat více než jednu odpověď. Většina odpovědí byla kladná. Z celkových 122 (100 %) odpovědí 60 (49,18 %) respondentů označilo „*Přátelský, empatický*“. „*Zábavný, optimistický*“ označilo 33 (27,05 %) respondentů. Bylo zde i mnoho negativních zkušeností. „*Odtažitý, nepříjemný*“ zvolilo 12 (9,84 %) respondentů, poté 14 (11,48 %) respondentů uvedlo „*Direktivní, usměřující*“. „*Pasivně agresivní*“ bylo zakroužkováno 3 (2,46 %) respondenty. Pouze 1 (0,82 %) respondent „*nevnímá*“ přístup sestry.

Otázka č. 13: **Jak vnímáte ošetřující sestru s rozpuštěnými vlasy?**

**Tabulka č. 13 Sestra s rozpuštěnými vlasy**

<b>SESTRA S ROZPUŠTĚNÝMI VLASY</b>	<b>ni [ - ]</b>	<b>fi [ % ]</b>
Nevadí mi to	38	52,78
Vadí mi to, je to nehygienické	26	36,11
Nevnímám to	8	11,11
Celkem	72	100,00

Otázka číslo 13 měla za úkol zjistit jak respondenti vnímají sestru, která má rozpuštěné vlasy během ošetřování. Nejvíce respondentů 38 (52,78 %) označilo „*Nevadí mi to*“, 26 (36,11 %) respondentů „*Vadí mi to, je to nehygienické*“. Zbýlých 8 (11,11 %) respondentů „*Nevnímám*“.

Otázka č. 14: **Čím Vás ošetřující sestra zaujme nejvíc?**

**Tabulka č. 14 Čím sestra zaujme nejvíc**

ČÍM SESTRA ZAUJME NEJVÍC	ni [ - ]	fi [ % ]
Vzhledem – líčení, úprava vlasů, postava, vzhled uniformy	12	16,67
Profesionalitou- zručnost sestry, zkušenost sestry, při dotazu mi dokáže odpovědět	38	52,78
Charakterem- empatie, sympatie	22	30,56
Nevnímám to	0	0,00
Celkem	72	100,00

Otázka číslo 14 se dotazovala na to, čím sestra svého pacienta zaujme nejvíce. Největší množství respondentů 38 (52,78 %) odpovědělo „*Profesionalitou- zručnost sestry, zkušenost sestry, při dotazu mi dokáže odpovědět*“. Druhou nejčastější odpovědí 22 (30,56 %) bylo „*Charakterem- empatie, sympatie*“. Pouhých 12 (16,67 %) respondentů označilo „*Vzhledem – líčení, úprava vlasů, postava, vzhled uniformy*“.

Otázka č. 15: **Považujete celkový vzhled sestry za důležitý?**

**Tabulka č. 15 Celkový vzhled sestry**

<b>CELKOVÝ VZHLED SESTRY</b>	<b>ni [ - ]</b>	<b>fi [ % ]</b>
Ano, sestra by měla být upravená, protože přichází do styku s pacienty	52	72,22
Ne, důležitá je její odborná práce	20	27,78
Celkem	72	100

Otázka číslo 15 se zabývala celkovým vzhledem sestry. Většina 52 (72,22 %) respondentů označila možnost „*Ano, sestra by měla být upravená, protože přichází do styku s pacienty*“, druhá část 20 (27,78 %) respondentů označila „*Ne, důležitá je její odborná práce*“.



Otázka č. 16: **Jak vnímáte špinavou uniformu na ošetřující sestře?**

**Tabulka č. 16 Špinavá uniforma**

ŠPINA VÁ UNIFORMA	ni [ - ]	fi [ % ]
Akceptuji to, stát se to může	30	41,67
Považuji to za nevhodné, sestra by měla dbát o čistotu své uniformy	41	56,94
Nevnímám to	1	1,39
Celkem	72	100,00

Otázkou číslo 16 bylo zjišťováno jak respondenti vnímají když má sestra špinavou uniformu. Z vycházejících dat 41 (56,94 %) respondentů označilo „*Považuji to za nevhodné, sestra by měla dbát o čistotu své uniformy*“. Byli zde i respondenti 30 (41,67 %), kteří označili možnost „*Akceptuji to, stát se to může*“. Pouze 1 (1,39 %) respondent označil „*Nevnímám to*“.

Otázka č. 17: **Rozumíte všemu, co Vám ošetřující sestra říká a o čem Vás edukuje?**

**Tabulka č. 17 Edukace respondentů**

<b>EDUKACE RESPONDENTŮ</b>	<b>ni [ - ]</b>	<b>fi [ % ]</b>
Ano, rozumím	14	19,44
Ne, ale je mi to jedno	1	1,39
Když nerozumím zeptám se	52	72,22
Ne, ale když tak si to dohledám na internetu	5	6,94
<b>Celkem</b>	<b>72</b>	<b>100,00</b>

Otázka č. 17 se zabývala edukovaností a porozumění edukace od ošetřující sestry. Více než polovina 52 (72,22 %) respondentů se své ošetřující sestry „zeptá, pokud nerozumí tomu, co mu říká“. Byli zde i respondenti 14 (19,44 %), kteří „rozumí všemu, co jim sestra říká, či o čem je edukuje“. V 5 (6,94 %) případech si respondent, „to čemu nerozumí vyhledá na internetu“. Pouze v jednom 1 (1,39 %) případě byla označena možnost „ne, ale je mi to jedno“.

Otázka č. 18: **Co byste chtěl/a změnit na sestřích? (volná odpověď)**

**Tabulka č. 18 Změny na sestřích**

ZMĚNY NA SESTRÁCH	ni [ - ]	fi [ % ]
chování, přístup, více empatie	12	16,67
komunikace	3	4,17
snížit vyčerpání	2	2,78
vzdělání	2	2,78
více kompetencí	2	2,78
nic, mám pouze kladné zkušenosti	51	70,83
Celkem	72	100

Otázka č. 18 byla volnou otázkou. Respondenti zde vymýšleli vlastní odpovědi. Ve velké většině 51 (70,83 %) respondentů napsalo „*nic*“ a že mají pouze kladné zkušenosti. Bylo zde i 12 (16,67 %) respondentů, kteří by rádi změnili „*chování, přístup a více empatie*“. Objevili se i odpovědi o zlepšení „*komunikace*“ 3 (4,17 %). Více „*vzdělání*“ napsali 2 (2,78 %) respondenti. „*Více kompetencí*“ napsali také 2 (2,78 %) respondenti. I odpověď „*snížit vyčerpání*“ byla napsána 2 (2,78 %).

Otázka č. 19: **Co považujete na ošetřující sestře za nepřijatelné? (více možných odpovědí)**

**Tabulka č. 19 Je na sestře nepřijatelné**

JE NA SESTRĚ NEPŘÍJATELNÉ	ni [ - ]	fi [ % ]
Barevné vlasy (růžová, modrá,..)	9	7,03
Dredy	30	23,44
Umělé řasy	4	3,13
Dlouhé umělé nehty	29	22,66
Špinavé nehty	51	39,84
Jiné doplňte	5	3,91
Celkem	128	100

**Tabulka č. 19. 1 Jiné doplňte**

JINÉ DOPLŇTE	ni [ - ]	fi [ % ]
Vulgarita	1	20
Chybějící zuby	2	40
Nic mi nevadí	2	40
Celkem	5	100

V otázce číslo 19 bylo zkoumáno, co účastníci výzkumu považují za nepřijatelné na sestře. Bylo možné označit více než jednu možnost. Z celkového počtu 128 (100 %) odpovědí se nejvíce objevovala možnost „špinavé nehty“ 51 (39,84 %). Další častou odpovědí byly „dredy“ 30 (23,44 %). Hned následující byly „dlouhé umělé nehty“ 29 (22,66 %). Poměrně častá byla i odpověď „barevné vlasy (růžová, modrá,..)“ 9 (7,03 %). V menším procentu „umělé řasy“ 4 (3,13 %). Možnost „jiné“ byla vybrána 5x (3,91 %) z toho „vulgarita“ 1 (20 %), „chybějící zuby“ 2 (40 %) a v závěru „nic mi nevadí“ 2 (40 %).

Otázka č. 20: **Jak vnímáte když Vás ošetřující sestra osloví zdrobnělinou (př. kočička, zlatíčko,..)?**

**Tabulka č. 20 Zdrobněliny**

ZDROBNĚLINY	ni [ - ]	fi [ % ]
Nevadí mi to, líbí se mi to	27	37,50
Vadí mi to, považuji to za nevhodné	20	27,78
Je mi to jedno	25	34,72
Celkem	72	100,00

Otázkou číslo 20 bylo cílem vyzkoumat, zda respondentů vadí, když jsou osloveni zdrobnělinou. Celkem překvapivým výsledkem bylo, že nejvíce označených odpovědí bylo „*Nevadí mi to, líbí se mi to*“ 27 (37,50 %). Menší část respondentů označila „*Vadí mi to, považuji to za nevhodné*“ 20 (27,78 %). „*Je mi to jedno*“ bylo vybráno 25 (34,72 %).

Otázka č. 21: **Z jakého důvodu si myslíte, že část společnosti vnímá povolání sestry jako erotické?**

**Tabulka č. 21 Vnímání povolání sestry jako erotické**

VNÍMÁNÍ POVOLÁNÍ SESTRY JAKO EROTICKÉ	ni [ - ]	fi [ % ]
Média	16	22,22
Pořady pro dospělé	15	20,83
Kostýmy	8	11,11
Historie	2	2,78
Nemyslím si to	31	43,06
Celkem	72	100

Otázka číslo 21 byla zaměřena na vnímání povolání sestry jako erotické. Velká část respondentů zvýraznila „*Nemyslím si to*“ 31 (43,06 %). Druhou nejčastější odpovědí byla „*Média*“ 16 (22,22 %). Dle respondentů další předsudek vychází z „*Pořady pro dospělé*“ 15 (20,83 %). Možnost „*Kostýmy*“ byla zvolena 8 (11,11 %). Nejméně zvýraznění byla u „*Historie*“ 2 (2,78 %).

Otázka č. 22: **Setkali jste se s mužem na pozici všeobecné sestry?**

**Tabulka č. 22 Muž na pozici všeobecné sestry**

MUŽ NA POZICI VŠEOBECNÉ SESTRY	ni [ - ]	fi [ % ]
Ano	35	48,61
Ne	37	51,39
Celkem	72	100

Otázkou číslo 22 byli respondenti tázáni, zda se již setkali s mužem, který vykonává povolání všeobecné sestry. Odpověď „Ano“ byla označena 35 (48,61 %) a „Ne“ 37 (51,39 %).

Otázka č. 23: **Jak se nazývá muž, který vykonává profesi všeobecné sestry?**

**Tabulka č. 23 Název muže na pozici všeobecné sestry**

NÁZEV MUŽE NA POZICI VŠEOBECNÉ SESTRY	ni [ - ]	fi [ % ]
Vím (doplňte název)	43	59,72
Nevím	29	40,28
Celkem	72	100

**Tabulka č. 23. 1 Vím (doplňte název)**

VÍM (DOPLŇTE NÁZEV)	ni [ - ]	fi [ % ]
Sestra	12	27,91
Bratr	29	67,44
Ošetřovatel	2	4,65
Celkem	43	100,00

Otázkou číslo 23, která lehce navazovala otázku předchozí, jsme se respondentů ptali, zda znají označení pro muže, který vykonává povolání všeobecné sestry. Možnost „Nevím“ byla zvolena 29 (40,28 %). Pokud byla zvolena možnost „vím“ respondenti napsali název, který si myslí (Tab. 23. 1). Nejvíce byla napsána odpověď „Bratr“ 29 (67,44 %). „Sestra“ byla napsána 12 (27,91 %) respondenty a „Ošetřovatel“ 2 (4,65 %).



Otázka č. 24: **Jak vnímáte když Vás ošetřuje muž na pozici všeobecné sestry?**

**Tabulka č. 24 Ošetřující muž**

OŠETŘUJÍCÍ MUŽ	ni [ - ]	fi [ % ]
Nevadí mi to	33	45,83
Je mi to nepříjemné	4	5,56
Nikdy jsem se s tím nesetkal/a	35	48,61
Celkem	72	100

Otázka číslo 24 navazovala na otázku číslo 22 zda respondentům vadí, když je ošetřuje muž na pozici všeobecné sestry. „*Nikdy jsem se s tím nesetkal/a*“ označilo 35 (48,61 %) respondentů. Dalších 33 (45,83 %) respondentů označilo „*Nevadí mi to*“. A pouze 4 (5,56 %) označili „*Je mi to nepříjemné*“.

Otázka č. 25: **Které pracoviště vnímáte jako nejvíce prestižní? (pouze jedna odpověď)**

**Tabulka č. 25 Nejvíce prestižní oddělení**

NEJVÍCE PRESTIŽNÍ ODDĚLENÍ	ni [ - ]	fi [ % ]
Anesteziologicko resuscitační oddělení (ARO)	45	62,50
Jednotka intenzivní péče (JIP)	14	19,44
Chirurgie	10	13,89
Interna	3	4,17
Estetická chirurgie	11	15,28
Jiné (doplňte) = všechny	5	6,94
Celkem	72	100,00

Otázkou číslo 25 byli respondenti dotazováni jaké pracoviště vnímají jako nejvíce prestižní. Nejvíce byla zvolena možnost „*Anesteziologicko resuscitační oddělení (ARO)*“ celkem 45 (62,50 %). Druhou nejčastější možností „*Jednotka intenzivní péče (JIP)*“ 14 (13,89 %). Dále „*Estetická chirurgie*“ 11 (15,28 %). „*Chirurgie*“ 10 (13,89 %). „*Interna*“ byla označena 3 (4,17 %). V možnosti jiné, kde bylo možné vepsat svůj vlastní názor bylo ve všech případech napsáno „*Všetchna pracoviště*“ 5 (6,94 %).

Otázka č. 26: **Kterou úpravu nehtů u sestry při práci akceptujete? (více odpovědí)**

**Tabulka č. 26 Akceptovatelné nehty**

AKCEPTOVATELNÉ NEHTY	ni [ - ]	fi [ % ]
A	66	44,00
B	51	34,00
C	20	13,33
D	13	8,67
Celkem	150	100,00

Otázka číslo 26 byla poslední výzkumnou otázkou, která se zabývala nejvíce akceptovatelnými nehty podle obrázkové přílohy. Respondenti mohli označit více než jednu odpověď. Z celkového počtu 150 (100 %). Nejvíce hlasů získali přirozené nehty tedy možnost „A“ 66 (44,00 %). Možnost „B“ tedy světlé nehty získalo 51 (34,00 %) označení. Barevné nehty neboli možnost „C“ získalo 20 (13,33 %) označení. A dlouhé nehty „D“ 13 (8,67 %) označení.

### 3.4 Analýza výzkumných cílů a předpokladů

Tato kapitola se zaměřuje na analýzu výzkumných cílů a předpokladů s výslednými daty, které byly získány z tištěných dotazníků výzkumného šetření.

**Popisný cíl č. 1:** Popsat povolání všeobecné sestry. Cíl č. 1 je popisný cíl, proto k němu nebyl stanoven výzkumný předpoklad.

V teoretické části této práce je popsáno povolání všeobecné sestry včetně předpokladů pro vykonávání tohoto povolání. V práci je popsán i rozdíl mezi praktickou a všeobecnou sestrou.

Přestože k cíli č. 1 nebyl stanoven výzkumný předpoklad, které by bylo možné splnit, **popisný cíl č. 1 byl splněn.**

**Popisný cíl č. 2:** Popsat, co je image a co ji ovlivňuje. Cíl č. 2 je popisný cíl, proto k němu nebyl stanoven výzkumný předpoklad.

V teoretické části této práce je definováno slovo image jeho rozdělení na vnitřní a vnější. Práce se věnuje i faktorům, které samotnou image ovlivňují.

Přestože k cíli č. 2 nebyl stanoven výzkumný předpoklad, který by bylo možné splnit, **popisný cíl byl splněn.**

**Výzkumný cíl č. 3:** Zjistit nejvíce preferovanou image sestry.

**Předpoklad č. 3 a.:** Předpokládáme, že 75 % a více pacientů se domnívá, že vizáž sestry by měla být přiměřená vzhledem k typu povolání.

K výzkumu byla využita otázka č. 10, 14, 19, 26

Tab. 27 Analýza výzkumného předpokladu č. 3a

<b>Předpoklad č. 3a</b>			
Dotazníkové otázky	splněná kritéria	nesplněná kritéria	celkem
č.10	42 %	58 %	100 %
č.14	83 %	17 %	100 %
č. 19	98 %	2 %	100 %
č. 26	44 %	56 %	100 %
Aritmetický průměr	67 %	33 %	100 %

Analýza výzkumného předpokladu č. 3a se skládá z otázek č. 10, 14, 19, 26. Kritéria otázky číslo 10 byla splněna z 42 %. Naopak kritéria otázky číslo 14 byla splněna z 83 % a kritéria otázky číslo 19 dokonce z 98 %. Kritéria otázky číslo 26 byla splněna pouze z 44 %.

Aritmetický průměr těchto 4 otázek je 67 %. Tato hodnota je nižší než předpokládaných 75 % tzn. Výzkumný předpoklad **je v souladu** s výsledky výzkumného šetření.

**Předpoklad č. 3 b.:** Předpokládáme, že 75 % a více pacientů pokládá celkovou image sestry za důležitou.

K výzkumu byla využita otázka č. 8, 9, 11, 13, 15, 16, 21

Tab. 28 Analýza výzkumného předpokladu č. 3b

<b>Předpoklad č. 3b</b>			
Dotazníkové otázky	splněná kritéria	nesplněná kritéria	celkem
č. 8	67 %	33 %	100 %
č. 9	26 %	74 %	100 %
č. 11	25 %	75 %	100 %
č. 13	36 %	64 %	100 %
č. 15	72 %	28 %	100 %
č.16	57 %	43 %	100 %
č. 21	43 %	57 %	100 %
Aritmetický průměr	47 %	53 %	100 %

Výzkumem bylo zjištěno, že pouze 47 % pacientů pokládá celkovou image sestry za důležitou.

Tato hodnota je nižší než předpokládaných 75 % tzn. Výzkumný předpoklad č. 3b **není v souladu** s výsledky výzkumného šetření.

## 4 Diskuze

Bakalářská práce je zaměřena na téma povolání všeobecné sestry a její image. Výzkumná část práce se zabývala problematikou povolání všeobecné sestry a její image. Samotný výzkum se potom soustředil na informovanost pacientů o profesi sester a otázkou, jak by podle jejich názoru měla sestra vypadat a vystupovat. Výzkumného šetření se celkově zúčastnilo 72 (100 %) respondentů, kteří byli hospitalizováni na standardním lůžkovém oddělení nemocnice krajského typu.

Prvním cílem bakalářské práce bylo popsat povolání všeobecné sestry. K tomuto cíli však nebyl stanoven výzkumný předpoklad, jelikož se jednalo o popisný cíl. Cílem bylo popsat povolání všeobecné sestry do teoretické části bakalářské práce. Cíl poukazuje na problematiku povolání všeobecné sestry. Přesto výzkumná část obsahovala několik otázek (č. 4, č. 5, č. 7) týkající se povolání všeobecné sestry, které ale neměly příliš uspokojivé výsledky. Otázkou č. 4 byli respondenti tázáni, zda se domnívají, že pro vykonávání povolání všeobecné sestry je zapotřebí mít vystudovanou vysokou školu. Velké procento respondentů si myslí, že pro kvalitní péči stačí pouze střední škola. Málo respondentů ví, že střední škola studentovi není schopna poskytnout všechny potřebné znalosti k poskytování odborné péče. Po absolvování střední školy se z jedince stává pouze praktická sestra, která většinu svých odborných výkonů může provádět pouze pod odborným dohledem všeobecné sestry (Koubová, 2020). Naopak vysoká škola budoucím všeobecným sestram dodá veškeré podrobné informace a znalosti, které jsou potřebné k poskytování vysoce kvalitní ošetrovatelské péči. Díky těmto znalostem všeobecná sestra zvládne pracovat jako samostatný odborný pracovník. Během studia vysoké školy mají všeobecné sestry k dispozici velice rozmanitý výběr nemocnic a konkrétních oddělení, na kterých mohou svoji odbornou praxi absolvovat a tím získávat i rozvíjet své zkušenosti.

Předchozí otázky navazovaly na otázku číslo 5, která se zabývala rozdílem mezi všeobecnou a praktickou sestrou. Právě tento rozdíl je určený vystudovanou školou. Od roku 2004, již ze středních škol nevychází všeobecné, ale praktické sestry. Všeobecné sestry oplývají větším množstvím kompetencí (MZČR, 2011). Praktická sestra provádí většinu svých úkonů pod dohledem všeobecné sestry (MZČR, 2017). Většina respondentů nemá povědomí o rozdílu těchto dvou pracovních pozic. V mnoha případech si respondenti dokonce myslí, že praktická sestra má více kompetencí než sestra všeobecná.

Druhým cílem bakalářské práce bylo popsat image a její ovlivnitelnost. K tomuto cíli opět nebyl stanoven výzkumný předpoklad, neboť se jednalo pouze o popisný cíl. Náplní tohoto cíle bylo popsat problematiku do teoretické části bakalářské práce.

Třetím cílem práce bylo zjistit nejvíce preferovanou image sestry. V rámci výzkumného předpokladu bylo stanoveno, že 75 % a více pacientů se domnívá, že vizáž všeobecné sestry by měla být přiměřená vzhledem k typu povolání. K vyhodnocení tohoto předpokladu byly zanalyzovány otázky č. 10, 14, 19, 26. Dle zjištěných informací z odborných zdrojů by sestra měla sama usoudit, zda je její image vhodná vzhledem k typu profese. V dnešní době však není striktně dána image sestry na rozdíl od minulosti, kdy byla úprava sester dána jistými pravidly. S úpravou sester nyní může napomoci vedení zdravotnického zařízení a jeho standardy (Pléková et al., 2018). Nápomocným může být i Etický kodex sester (Haddad, Geiger, 2020). Po vyhodnocení dat získaných výzkumem předpoklad prokázal, že vizáž by měla být přiměřená dle 67 % respondentů. Otázkou číslo 10 byly respondenti tázány na to, jak vnímají, když je sestra výrazně nalíčená. 42 % respondentů stojí za tvrzením, že by líčení sester mělo být decentní. Zbylé procento si myslí něco jiného, či vůbec nevnímá to, jakou vizáží sestra oplývá. Otázka číslo 14 zkoumala, čím sestra respondenty zaujme nejvíce. Vzhled byl označen pouze 17 % respondentů. Většina respondentů pokládá charakter a profesionalitu za podstatnější. Otázka číslo 19 byla zaměřena na detaily, které jsou na sestře nepřipustné. Pouhá 2 % respondentů akceptovala všechny zobrazené možnosti, zbylých 98 % respondentů vybralo více možností, z nich nejčastější nepřipustnou věcí byly špinavé nehty. Otázka číslo 26 dávala respondentům na výběr ze 4 druhů úpravy nehtů. Více než polovina respondentů akceptovala pouze přirozené čisté, krátké nehty, které podléhají hygienickým opatřením. Tato otázka korespondovala s vyhláškou 306/2012, která uvádí, jaké nehty jsou vhodné pro povolání zdravotnických pracovníků. Z hygienických důvodů jsou to právě čisté a krátce zastřižené nehty (Váková, 2014).

V rámci druhého výzkumného předpokladu bylo stanoveno, že 75 % a více respondentů pokládá celkovou image sestry za důležitou. K vyzkoumání tohoto předpokladu byly použity otázky č. 8, 9, 11, 13, 15, 16, 21. Tyto otázky sloužily i jako otázky, které mají vliv a ovlivňují celkový vzhled sestry. Otázka číslo 8 se týkala cigaretového kouře. 67 % respondentů označilo tuto otázku, jako „vadí mi“. Zbylé procento cigaretový kouř buď nevnímá, nebo mu nevadí. U této otázky bylo poměrně zajímavé slovně dodat otázku, zda je respondent kuřák či nikoliv. Většina kuřáků totiž označila „nevadí mi, nevnímám to“. Otázkou číslo 9 bylo zkoumáno, jak respondenti

vnímají výrazný parfém. Výrazný parfém vadí pouhým 26 % respondentům. Otázka číslo 11 se respondentů tázala, zda jim vadí tetování na viditelném místě. 25 % respondentů označilo „ano“, většina z nich byli respondenti starší 71 let. Otázka číslo 13 zkoumala, jak respondent vnímá rozpuštěné vlasy. Pouhých 36 % respondentů pokládá ošetřování s rozpuštěnými vlasy za nehygienické. Otázka číslo 15 se tázala přímo na celkový vzhled sestry, který za důležitý pokládá 72 %. Otázka číslo 16 zkoumala, zda respondentům vadí špinavá uniforma. Z toho 57 % respondentů to považuje za nevhodné. Diskutabilní je, že špinavá uniforma dle respondentů činí poměrně veliký problém na rozdíl od dlouhých nehtů či rozpuštěných vlasů, které mnohdy mohou být větším zdrojem infekce ve srovnání s ušpiněnou uniformou. Dle odborných zdrojů zde hrozí infekce spojená se zdravotnickou péčí (Vácová, 2014). Otázkou číslo 21 byli respondenti tázáni na to, z jakého důvodu část společnosti vnímá povolání sestry jako erotické. K porovnání byl použit seriál natočený českou televizí, který ukazuje prostředí nemocnic a je samozřejmě upravený a obohacený o scény, které nejsou v souladu s realitou sloužící k zvýšení sledovanosti pořadu (Česká televize, 2022). Více než polovina respondentů volila odpovědi, které se týkaly médií nebo s nimi byly spojeny. Je tedy zřejmé, že chybou je prezentování povolání medii či jinými sociálními sítěmi.



## 5 Návrh doporučení pro praxi

Všeobecná sestra by se i po dokončení svého studia měla soustředit na svůj rozvoj nejen v oblasti vzdělávání, ale rozvíjet i ve směrech, které jsou ve zdravotnictví důležité. Jedním ze směrů je komunikace. Sestra není pouze poskytovatelem ošetrovatelské péče, ale je i manažerkou, edukátorkou, mentorkou, psycholožkou. s ohledem na tyto role by sestra měla znát pravidla správné komunikace nejen s konkrétním pacientem, ale i jeho rodinou a ostatním zdravotnickým personálem. Bylo by prospěšné v rámci nemocnic pořádat kurzy, které by napomohly zdravotníkům zlepšit dovednost komunikace. Díky těmto kurzům by se eliminovala častá nedorozumění mezi pracovníky i pacienty. Zlepšení by se prokázalo i na vztazích mezi personálem.

Jedním z dalších problémů je neznalost pacientů o pracovních pozicích a z toho vyplývajících kompetencích pracovníků nemocnic. Mnohdy má pacient problém rozpoznat nižší zdravotnický personál od vyššího a s tím se poté pojí i nároky pacientů na personál. Nápomocná by mohla být například brožura, kterou by každý pacient dostal během své hospitalizace. Brožura by obsahovala veškeré vstupní informace pro pacienty a také užitečné sdělení o zdravotnickém personálu a jejich činnostech, které mohou provádět během léčebné/ošetrovatelské péče s ohledem na kompetence. Tato brožura by byla nápomocna nejen pro pacienty a jejich rodiny, ale i pro samotný zdravotnický personál. Další možností pro lepší rozpoznání nižších a vyšších zdravotnických pracovníků je výraznější odlišení. Ať už se jedná o vizitky či změny barvy uniforem.

## 6 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo posoudit nejvíce preferovanou image všeobecné sestry. Práce si kladla dva základní cíle: teoretický a výzkumný.

V teoretické části jsou popsány základní pojmy, týkající se osobnostních vlastností a dovedností všeobecné sestry, získávání její kvalifikace a rolí ve společnosti související s povoláním všeobecné sestry společně s problematikou muže na pozici všeobecné sestry. Dále se práce zaměřuje na vnitřní i vnější image všeobecné sestry a definuje zásady komunikace a etického chování ve zdravotnictví.

Ve výzkumné části bylo provedeno a vyhodnoceno dotazníkové šetření pro zjištění ideální image sestry dle pacientů a zjištění aktuálních rozdílů v porovnání s minulostí. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 72 pacientů. Z tohoto počtu bylo 34 žen a 38 mužů. Všech 72 dotazníků bylo vyplněno komplexně a zařazeno do společného souboru. Bylo hodnoceno, jaké předpoklady by měla mít všeobecná sestra, co se týká vzdělání, komunikace či empatie. Image sestry byla zaměřena na úpravu nehtů, viditelné tetování, uniformu, úpravu obličeje či vlasů, zápach z cigaret nebo parfém. Důraz byl kladen na otázku, jak celou situaci vnímá pacient, jedná-li se o samostatného zdravotnického pracovníka nebo pouze pomocnou sílu, popřípadě jak by pacient chtěl změnit sestru. Dle analýzy zjištěných rozdílů, zda pacienti znají rozdíl mezi pracovníky respektive základní rozeznání všeobecné sestry a sestry praktické byly shrnuty výsledky výzkumu týkající se posouzení této problematiky. Na základě zjištěných výsledků byla navržena doporučení pro klinickou praxi, která by pomohla zlepšit image všeobecné sestry a celkové postavení sester ve společnosti, a tím následně ovlivnit individuální spolupráci mezi pacientem a zdravotnickým personálem při léčbě a ošetrovatelské péči.

Výsledky provedeného výzkumu potvrdily, že většina respondentů nemá potřebu měnit celkovou image sester, i když v jiných otázkách dotazníku respondenti často označovali různé aspekty, které jsou jimi vnímány negativně. Významné pro tento výzkum bylo zjištění, jak podstatná je stránka vzdělanosti, odbornosti a empatie. Bylo vyzkoumáno, že většina respondentů nezná rozdíl mezi všeobecnou a praktickou sestrou či si myslí, že praktická sestra oplývá více kompetencemi než sestra všeobecná. Zajímavým zjištěním bylo porovnání minulosti, kdy sestra měla striktně stanovenou image a dnes, kdy sestra nemá striktně stanovené podmínky pro svou pracovní pozici, co se týká uniformy či vlastního vzhledu.

## Seznam použité literatury

- ALLPORT, Gordon. 2004. *O povaze předsudků*. Praha: Prostor. ISBN 80-7260-125-3
- BEDNAŘÍK, Aleš a Mária ANDRÁŠIOVÁ. 2020. *Komunikace s nemocným: sdělování nepříznivých informací*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-2288-2.
- BRABCOVÁ, Soňa. *VZNIK A VÝVOJ OŠETŘOVATELSKÝCH UNIFORMEM* [online]. In: 09.06.2016, s. 25 [cit. 2022-06-01]. Dostupné také z: <http://jihoceskasestricka.cz/DOK/vznik-a-vyvoj-os-uniformem.pdf>
- CAKIRPALOGLU, Panajotis . 2012. *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4033-1
- ČAS. Česká asociace sester. 2017. *ICN – Etický kodex sester vypracovaný Mezinárodní radou sester* [online]. Praha: Česká asociace sester. Dostupné také z: <https://www.cnaa.cz/icn-eticky-kodex/>
- Česká televize: *Nemocnice na kraji města* [on-line]. [cit. 09. 10. 2022]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/899538-nemocnice-na-kraji-mesta/>
- ČESKO. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ. 2019. Povolání sestry je práce s lidmi, kteří vás potřebují, říká hlavní sestra Alice Strnadová. Ministerstvo. *Ministerstvo zdravotnictví* [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví, 2016-11-12, [cit. 2022-06-01].
- ČESKO. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ. 2017. Vyhláška č. 391 ze dne 16. listopadu 2017, kterou se mění vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění vyhlášky č. 2/2016 Sb. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 137, s. 4360-4375. ISSN 1211-1244.
- ČESKO. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ. 2011. Vyhláška č. 55 ze dne 1. března 2011, o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 20, s.482-544. ISSN 1211-1244.
- ČESKO. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ. 2020. Vzdělávací programy specializačního vzdělávání pro nelékařské zdravotnické pracovníky dle Nařízení vlády č. 31/2010 Sb. MZČR. *Ministerstvo zdravotnictví* [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví, 2016-01-28, aktualiz. 2020-11-23 [cit. 2021-02-20].

ČSÚ [Český statistický úřad]. Zaostřeno na ženy a muže (pracovníci ve zdravotnictví – rok 2020) [online graf]. 31.12.2020 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z:  
<https://www.czso.cz/documents/10180/120583268/300002200201.pdf/55a3d42b-e181-4cf1-a8a0-2a0be69955a4?version=1.1>

DANYI, Pavel. *Anketa: Má povolání sestry odpovídající prestiž?* [online]. 2016, 10. 05. 2016 [cit. 2022-05-03]. Dostupné také z: <https://zdravi.euro.cz/clanek/anketa-ma-povolani-sestry-odpovidajici-prestiz-482012>

GENERAL AUTHORITY FOR STATISTICS, Saudi women, The partner of success (Bulletin Gender Statistics – 2020) 31.12.2020 [cit. 2022-09-11]. Dostupné z: [https://www.stats.gov.sa/sites/default/files/woman\\_international\\_day\\_2020EN.pdf](https://www.stats.gov.sa/sites/default/files/woman_international_day_2020EN.pdf)

GÉRINGOVÁ, Jitka. 2011. *Pomáhající profese: tvořivé zacházení s odvrácenou stranou*. 1.vyd. Praha: Triton. ISBN 978-80-7387-394-3.

GUNAWAN, Joko. Nursing And Men: A Gender Bias. *Belitung Nursing Journal* [online]. 2017, 3(1), 52-53 [cit. 2022-09-19]. ISSN 2477-4073. DOI 10.33546/bnj.52

HADDAD, Lissa M. a Robin A. GEIGER. 2020. Nursing Ethical Considerations. *StatPearls* [online]. Treasure Island: StatPearls Publishing, aktualiz. 2020-09-01 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK526054/>

JIMÉNEZ GUTIÉRREZ, Marcio, María de los Ángeles TORRES LAGUNAS, Guillermina ARENAS MONTAÑO a Elsy Guadalupe VEGA MORALES. LOS HOMBRES EN LA ENFERMERÍA: UNA REVISIÓN DE LA LITERATURA. *Revista Mexicana de Enfermería Cardiológica* [online]. 2019, 27(1), 18-30 [cit. 2022-10-19]. Dostupné také z: [www.revistamexicanadeenfermeriacardiologica.com.mx](http://www.revistamexicanadeenfermeriacardiologica.com.mx)

KAPOUNOVÁ Gabriela. 2020. *Ošetrovatelství v intenzivní péči*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0130-6.

HAŠKOVCOVÁ Helena a Jindra PAVLICOVÁ. 2013. *Ošetrovatelství: ideály a realita v ambulantní péči*. Praha: Galén. ISBN 978-80-7492-063-9.

KARPÍŠKOVÁ, Eva. 2017. Vzdělávání všeobecných sester - úvodník. *Česká revmatologie*. **25**(3), 114-115. ISSN 1210-7905.

KOUBOVÁ, Michaela. 2020. Jak zvýšit prestiž povolání sester? Musí si začít vážit samy sebe, přijmout odpovědnost a kompetence, míní odborníci. *Zdravotnický*

*deník* [online]. Praha: Media Network, 2020, 08.01.2020 [cit. 2022-06-01]. Dostupné také z: <https://www.zdravotnickyydenik.cz/2020/01/zvysit-prestiz-povolani-sester-musi-si-zacit-vazit-samy-sebe-prijmout-odpovednost-kompetence-mini-odbornici/>

KŮT, Filip a ILCOVÁ, Sabina. 2007. *Sestra: Oblečení, prádlo a ochranné pomůcky sestry*. [online]. [cit. 2022-08-03]. Dostupné z: <http://zdravi.euro.cz/clanek/sestrapriloha/obleceni-pradlo-a-ochrane-pomucky-sester-324842>

JIRÁK, Jan a Barbara Kopplová. 2003. *Média a společnost*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7178-697-9.

MACKEY, April a Sandra BASSENDOWSKI. 2017. The history of Evidence-Based Practice in Nursing Education and Practice. *Journal of professional nursing: official journal of the American Association of Colleges of Nursing*. **33**(1),51-55. DOI 10.1016/profnurs.2016.05.009.

MELICHERČÍKOVÁ, Věra. 2015. *Sterilizace a dezinfekce*. 2. vyd. Praha: Galén. ISBN 978-80-7492-139-1.

MELLANOVÁ, Alena. 2017. *Psychosociální problematika v ošetrovatelské profesi*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5589-2.

PILAŘOVÁ, Hana. 2009. *Osobnost 3.- charakter- definice, složky, vlastnosti, charakter zdravotníka* [online]. [cit. 2022-10-01]. Dostupné také z: [https://wiki.rvp.cz/Kabinet/Ucebni\\_texty/Psychologie\\_pro\\_st%C5%99edn%C3%AD\\_%C5%A1koly/Osobnost\\_3.\\_-\\_charakter\\_-\\_definice%2C\\_slo%C5%BEky%2C\\_vlastnosti%2C\\_charakter\\_zdravotn%C3%ADka](https://wiki.rvp.cz/Kabinet/Ucebni_texty/Psychologie_pro_st%C5%99edn%C3%AD_%C5%A1koly/Osobnost_3._-_charakter_-_definice%2C_slo%C5%BEky%2C_vlastnosti%2C_charakter_zdravotn%C3%ADka)

PLEVOVÁ, Ilona et al. 2018. *Ošetrovatelství I*. 2. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0888-6.

PRAŽSKÝ, Bohumil. *Vznik a vývoj ošetrovatelských uniforem* [online]. 2013, 27. 05. 2013 [cit. 2022-10-03]. Dostupné také z: <https://zdravi.euro.cz/clanek/sestra/vznik-a-vyvoj-oseetrovatelskych-uniforem-470531>

*Sestřičky Modrý kód* [online]. Praha: ČSFD.cz [cit. 2022-06-01]. Dostupné také z: <https://www.csfd.cz/film/888265-sestricky-modry-kod/prehled/>

SMALLHEER, B., B. MORGAN a R. STERN. 2020. A historical look at men's involvement in nursing and leadership in GAPNA. *Geriatr Nurs.* 2020. DOI 10.1016/j.gerinurse..

VÁCOVÁ, Jana. *Gelové nehty – ano či ne?* [online]. In: . 26.09.2014, s. 27 [cit. 2022-06-01]. Dostupné také z: [https://www.perioperacni sestry.cz/content\\_public/publications/lectures/gelove-nehty-ano-ci-ne-prezentace.pdf](https://www.perioperacni sestry.cz/content_public/publications/lectures/gelove-nehty-ano-ci-ne-prezentace.pdf)

VYSEKALOVÁ, J., J. MIKEŠ a J.BINAR. 2020. *Image a firemní identita*. 2.vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-2841-9.

ZAJÍČKOVÁ, Markéta a Petr NEUMANN. Šaty dělají člověka, uniforma sestru. *Florence .cz* [online]. 04.11.2014, (11/2014) [cit. 2022-06-01]. Dostupné také z: <https://www.florence.cz/casopis/archiv-florence/2014/11/saty-delaji-cloveka-uniforma-sestru/>

ZÁVODNÁ, Monika. 2020. *Koronavirus má i pozitivní efekt: Roste prestiž zdravotních sester* [online].05.06.2020 [cit. 2022-06-01]. Dostupné také z: [https://horecky.cz/wp-content/uploads/2021/06/1591349493\\_koronavirus-ma-i-pozitivni-efekt.pdf](https://horecky.cz/wp-content/uploads/2021/06/1591349493_koronavirus-ma-i-pozitivni-efekt.pdf)

## Seznam tabulek

Tab 1	<b>Pohlaví respondentů</b>
Tab 2	<b>Věk respondentů</b>
Tab 3	<b>Zkušenost s předchozí hospitalizací</b>
Tab 4	<b>Potřebné vzdělání všeobecné sestry</b>
Tab 5	<b>Rozdíl mezi všeobecnou a praktickou sestrou</b>
Tab 5. 1	<b>Ano vím</b>
Tab 6	<b>Předpoklady pro povolání všeobecné sestry</b>
Tab 7	<b>Vnímání sestry, která Vás ošetřuje</b>
Tab 8	<b>Cigaretový kouř</b>
Tab 9	<b>Výrazný parfém</b>
Tab 10	<b>Výrazné líčení</b>
Tab 11	<b>Tetování na viditelném místě</b>
Tab 12	<b>Chování/ přístup sestry</b>
Tab 13	<b>Sestra s rozpuštěnými vlasy</b>
Tab 14	<b>Čím sestra zaujme nejvíc</b>
Tab 15	<b>Celkový vzhled sestry</b>
Tab 16	<b>Špinavá uniforma</b>
Tab 17	<b>Edukace respondentů</b>
Tab 18	<b>Změny na sestřích</b>
Tab 19	<b>Je na sestře nepřipustné</b>
Tab 19. 1	<b>Jiné doplňte</b>
Tab 20	<b>Zdrobněliny</b>
Tab 21	<b>Vnímání povolání sestry jako erotické</b>
Tab 22	<b>Muž na pozici všeobecné sestry</b>
Tab 23	<b>Název muže na pozici všeobecné sestry</b>
Tab 23. 1	<b>Vím (doplňte název)</b>
Tab 24	<b>Ošetřující muž</b>
Tab 25	<b>Nejvíce prestižní oddělení</b>
Tab 26	<b>Akceptovatelné nehty</b>
Tab 27	<b>Analýza výzkumného předpokladu č. 3 a</b>
Tab 28	<b>Analýza výzkumného předpokladu č. 3 b</b>

## **Seznam příloh**

Příloha 1	<b>Kompetence všeobecné sestry</b>
Příloha 2	<b>Etický kodex</b>
Příloha 3	<b>Dotazník</b>
Příloha 4	<b>Souhlas s realizací výzkumu vedoucích pracovníků</b>
Příloha 5	<b>Předvýzkum výsledky</b>
Příloha 6	<b>Článek k publikaci</b>



## **Příloha 1**

### **Kompetence všeobecné sestry**

Všeobecná sestra

(1) Všeobecná sestra vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace, v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem poskytuje, případně zajišťuje základní a specializovanou ošetrovatelskou péči prostřednictvím ošetrovatelského procesu. Přitom zejména může

- a) vyhodnocovat potřeby a úroveň soběstačnosti pacientů, projevů jejich onemocnění, rizikových faktorů, a to i za použití hodnoticích a měřicích technik používaných v ošetrovatelské praxi, zejména testů soběstačnosti, rizika vzniku proleženin, hodnocení bolesti, stavu vědomí, kognitivních funkcí a stavu výživy,
- b) sledovat a hodnotit fyziologické funkce pacientů, včetně saturace kyslíkem a srdečního rytmu, a další tělesné parametry za použití zdravotnických prostředků,
- c) pozorovat, hodnotit a zaznamenávat fyzický a psychický stav pacienta,
- d) získávat osobní, rodinnou, pracovní a sociální anamnézu,
- e) zajišťovat a provádět vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve,
- f) provádět odsávání sekretů z horních cest dýchacích a z permanentní tracheostomické kanyly u pacientů starších 3 let a zajišťovat jejich průchodnost,
- g) hodnotit a ošetřovat poruchy celistvosti kůže a chronické rány a ošetřovat stomie,
- h) hodnotit a ošetřovat centrální a periferní žilní vstupy, včetně zajištění jejich průchodnosti,
- i) pečovat o zavedené močové katetry pacientů všech věkových kategorií, včetně provádění výplachů močového měchýře,
- j) provádět rehabilitační ošetřování, zejména polohování, posazování, základní pasivní, dechová a kondiční cvičení, nácvik mobility a přemisťování, nácvik sebeobsluhy s cílem zvyšování soběstačnosti pacienta a cvičení týkající se rehabilitace poruch komunikace a poruch polykání a vyprazdňování a metody bazální stimulace s ohledem na prevenci a nápravu poruch funkce těla, včetně prevence dalších poruch z imobility,
- k) edukovat pacienty, případně jiné osoby v ošetrovatelských postupech, použití zdravotnických prostředků a připravovat pro ně informační materiály,

- l) orientačně hodnotit sociální situaci pacienta, identifikovat potřebnost spolupráce sociálního nebo zdravotně-sociálního pracovníka a zprostředkovat pomoc v otázkách sociálních a sociálně-právních,
- m) zajišťovat činnosti spojené s přijetím, přemístováním a propuštěním pacientů,
- n) poskytovat a zajišťovat psychickou podporu umírajícím a jejich blízkým a po stanovení smrti lékařem zajišťovat péči o tělo zemřelého a činnosti spojené s úmrtím pacienta,
- o) přejímat, kontrolovat, ukládat léčivé přípravky, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dostatečnou zásobu,
- p) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu,
- q) analyzovat, zajistit a hodnotit kvalitu a bezpečnost poskytované ošetrovatelské péče<sup>42)</sup>,
- r) zajišťovat stálou připravenost pracoviště včetně věcného a technického vybavení a funkčnosti zdravotnických prostředků,
- s) doporučovat použití vhodných zdravotnických prostředků pro péči o stomie, chronické rány nebo při inkontinenci,
- t) doporučovat vhodné kompenzační zdravotnické prostředky pro zajištění mobility a sebeobsluhy v domácím prostředí,
- u) provádět výměnu močového katetru u žen a dívek starších 3 let věku,
- v) provádět výměnu periferního žilního katetru pacientům starším 3 let věku a jeho odstranění.

(2) Při poskytování vysoce specializované ošetrovatelské péče může všeobecná sestra pod odborným dohledem všeobecné sestry se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru nebo dětské sestry se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru nebo porodní asistentky se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem vykonávat činnosti podle odstavce 1 s výjimkou písmene q).

(3) Všeobecná sestra může vykonávat bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře činnosti při poskytování preventivní, diagnostické, léčebné, rehabilitační, neodkladné, paliativní a dispenzární péče. Přitom zejména připravuje pacienty k diagnostickým a léčebným výkonům a na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře je provádí nebo při nich asistuje nebo zajišťuje ošetrovatelskou péči při těchto výkonech a po nich; zejména může

- a) zavádět periferní žilní katetry pacientům starším 3 let,
- b) podávat léčivé přípravky<sup>10)</sup> s výjimkou radiofarmak, nejde-li o nitrožilní injekce nebo infuze u dětí do 3 let věku, pokud není dále uvedeno jinak,
- c) zavádět a udržovat inhalační a kyslíkovou terapii,
- d) provádět screeningová, depistážní a dispenzární vyšetření, odebírat krev a jiný biologický materiál a hodnotit, zda jsou výsledky fyziologické; v případě fyziologických výsledků může naplánovat termín další kontroly,
- e) provádět ošetření akutních a operačních ran, včetně ošetření drénů, drenážních systémů a kůže v průběhu léčby radioterapií,
- f) odstraňovat stehy u primárně hojících se ran a drény s výjimkou drénů hrudních a drénů v oblasti hlavy,
- g) provádět katetrizaci močového měchýře žen a dívek starších 3 let,
- h) provádět výměnu a ošetření tracheostomické kanyly, zavádět gastrické sondy pacientům při vědomí starším 10 let, včetně zajištění jejich průchodnosti a ošetření, a aplikovat enterální výživu u pacientů všech věkových kategorií,
- i) provádět výplach žaludku u pacientů při vědomí starších 10 let,
- j) asistovat při zahájení aplikace transfuzních přípravků a ošetřovat pacienta v průběhu aplikace a ukončovat ji, k) provádět návštěvní službu a poskytovat péči ve vlastním sociálním prostředí pacienta, l) podávat potraviny pro zvláštní lékařské účely<sup>44)</sup> .

(4) Všeobecná sestra pod odborným dohledem lékaře nebo zubního lékaře může

- a) aplikovat nitrožilně krevní deriváty<sup>12)</sup> ,
- b) zpracovávat dentální materiály v ordinaci,
- c) vykonávat činnost zubní instrumentárky podle § 40 odst. 1 písm. c).

(5) Všeobecná sestra pod odborným dohledem lékaře nebo všeobecné sestry se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru může na základě indikace lékaře podávat léčivé přípravky do epidurálního katetru pacientům starším 3 let věku.

(6) Všeobecná sestra bez odborného dohledu a bez indikace v rozsahu své odborné způsobilosti může provádět výchovu a poradenství v oblastech podpory zdraví a zdravého způsobu života, včetně prevence vzniku, šíření a omezení výskytu onemocnění, připravovat programy ochrany a podpory zdraví a účastnit se v rozsahu své odborné způsobilosti jejich realizace.

## **Příloha 2**

### **Etický kodex**

Etický kodex sester připravený ICN má čtyři hlavní články, které vymezují normy etického chování.

#### **a) Sestry a lidé/občané**

Sestra má profesní odpovědnost především vůči lidem, kteří potřebují ošetrovatelskou péči.

Při poskytování péče sestra vytváří prostředí, v němž jsou respektována lidská práva, hodnoty, zvyky a duchovní přesvědčení jednotlivce, rodiny a komunity.

Sestra se stará o to, aby byly jednotlivým osobám poskytnuty dostatečné informace, z nichž může vycházet jejich souhlas s péčí a související terapií.

Osobní informace o pacientovi chrání sestra jako důvěrné a tyto informace sděluje dalším lidem pouze po pečlivé úvaze.

Sestra je spolu se společností odpovědná za zahájení a podporu aktivit zaměřených na uspokojování zdravotních a sociálních potřeb občanů, zejména občanů patřících do ohrožených skupin.

Sestra je také spoluzodpovědná za zachování přirozeného prostředí a jeho ochranu před znehodnocováním, znečišťováním, úpadkem a ničením.

#### **b) Sestry a jejich práce/praxe**

Sestra nese osobní odpovědnost za svou ošetrovatelskou praxi a za udržování své kvalifikace na potřebné výši průběžným studiem.

Sestra pečuje o své vlastní zdraví, aby nebyla narušena její schopnost poskytovat péči.

Sestra pečlivě posuzuje svou kvalifikaci a své schopnosti při přijímání určité povinnosti a stejně tak posuzuje kvalifikaci a schopnosti osob, které pověřuje plněním určité povinnosti.

Sestra za všech okolností dodržuje pravidla slušného chování, což přispívá k budování dobré pověsti profese a zvyšuje důvěru občanů.

Sestra se při poskytování péče stará o to, aby se při užívání nové techniky a uplatňování vědeckého pokroku dbalo na bezpečnost, důstojnost a lidská práva občanů/pacientů.

#### **c) Sestry a jejich povolání**

Sestra hraje rozhodující roli při určování a realizaci přijatelných norem klinické ošetrovatelské praxe, řízení, výzkumu a vzdělávání.

Sestra se aktivně podílí na rozvoji základní soustavy odborných znalostí vycházejících z vědeckého poznání.

Sestra se prostřednictvím profesní organizace podílí na vytváření a zachování slušných/spravedlivých sociálních a ekonomických pracovních podmínek v ošetrovatelství.

d) Sestry a jejich spolupracovníci

Sestra udržuje vztahy spolupráce se svými spolupracovníky z oboru ošetrovatelství a dalších oborů.

Sestra podnikne odpovídající kroky, aby ochránila občany, když je jejich péče ohrožena jejím spolupracovníkem nebo kteroukoliv jinou osobou.

### **Příloha 3**

#### **Dotazník**

**1) Jste:**

- a. Žena
- b. Muž

**2) Kolik je Vám let:**

- a. 15-30
- b. 31-40
- c. 41-50
- d. 51- 70
- e. 71+

**3) Zkušenost s předchozí hospitalizací:**

- a. Téměř žádná (jsem hospitalizován poprvé)
- b. Průměrná (byl/a jsem hospitalizován méně než 5x)
- c. Častá (byl/a jsem hospitalizován více než 5x)

**4) Měla by všeobecná sestra mít vysokoškolské vzdělání pro poskytování kvalitní péče?**

- a. Ano
- b. Ne, pro kvalitní péči stačí střední škola
- c. Nevím

**5) Víte jaký je rozdíl mezi všeobecnou a praktickou sestrou?**

- a. Ano, vím (popsat pár slovy)

.....  
.....

- b. Ne, nerozumím tomu

**6) Jaké předpoklady by měla mít osoba vykonávající profesi všeobecné sestry? (volná odpověď)**

---

---

**7) Jak vnímáte sestru, která Vás ošetřuje?**

- a. Jako pracovníka, který plní stanovené ordinace lékaře
- b. Jako samostatného odborného pracovníka
- c. Jako pomocného zdravotnického pracovníka
- d. Nevím

**8) Vadí Vám, pokud je sestra cítit cigaretovým kouřem?**

- a. Ano
- b. Ne
- c. Nevnímám to

**9) Vadí Vám, pokud je sestra cítit výrazným parfémem?**

- a. Ano
- b. Ne
- c. Nevnímám to

**10) Jak vnímáte když je sestra výrazně nalíčena?**

- a. Nevadí mi to, dbá o svůj vzhled
- b. Líbí se mi to, ale v práci mi to přijde nevhodné
- c. Nelíbí se mi to, vzhledem k typu profese by se měla líčit decentně
- d. Nevnímám to

**11) Vadí Vám když má sestra tetování na viditelném místě?**

- a. Ano
- b. Ne, nevadí mi to na žádných viditelných místech
- c. Nevnímám to

**12) Jaká je vaše zkušenost s přístupem/chováním sestry? (více možných odpovědí)**

- a. Přátelský, empatický
- b. Odtahitý, nepříjemný
- c. Direktivní, usměrňující
- d. Zábavná, optimistická
- e. Pasivně agresivní
- f. Nevnímám to

**13) Jak vnímáte ošetřující sestru s rozpuštěnými vlasy?**

- a. Nevadí mi to
- b. Vadí mi to, je to nehygienické
- c. Nevnímám to

**14) Čím Vás ošetřující sestra zaujme nejvíc?**

- a. Vzhledem – líčení, úprava vlasů, postava, vzhled uniformy
- b. Profesionalitou- zručnost sestry, zkušenost sestry, při dotazu mi dokáže odpovědět
- c. Charakterem- empatie, sympatie

- d. Nevnímám to

**15) Považujete celkový vzhled sestry za důležitý?**

- a. Ano, sestra by měla být upravená, protože přichází do styku s pacienty
- b. Ne, důležitá je její odborná práce

**16) Jak vnímáte špinavou uniformu na ošetřující sestře?**

- a. Akceptuji to, stát se to může
- b. Považuji to za nevhodné, sestra by měla dbát o čistotu své uniformy
- c. Nevnímám to

**17) Rozumíte všemu, co Vám ošetřující sestra říká a o čem Vás edukuje?**

- a. Ano, rozumím
- b. Ne, ale je mi to jedno
- c. Když nerozumím zeptám se
- d. Ne, ale když tak si to dohledám na internetu

**18) Co byste chtěl/a změnit na sestrách? (volná odpověď)**

---

---

**19) Co považujete na ošetřující sestře za nepřípustné? (více možných odpovědí)**

- a. Barevné vlasy (růžová, modrá,)
- b. Dredy
- c. Umělé řasy
- d. Dlouhé umělé nehty
- e. Špinavé nehty
- f. Jiné doplňte:.....

**20) Jak vnímáte když Vás ošetřující sestra osloví zdrobnělinou (př. kočička, zlatíčko,..)?**

- a. Nevadí mi to, líbí se mi to
- b. Vadí mi to, považuji to za nevhodné
- c. Je mi to jedno

**21) Z jakého důvodu si myslíte, že část společnosti vnímá povolání sestry jako erotické?**

- a. Média
- b. Pořady pro dospělé
- c. Kostýmy



- d. Historie
- e. Nemyslím si to

**22) Setkali jste se s mužem na pozici všeobecné sestry?**

- a. Ano
- b. Ne

**23) Jak se nazývá muž, který vykonává profesi všeobecné sestry?**

- a. Víím (doplňte název) .....
- b. Nevím

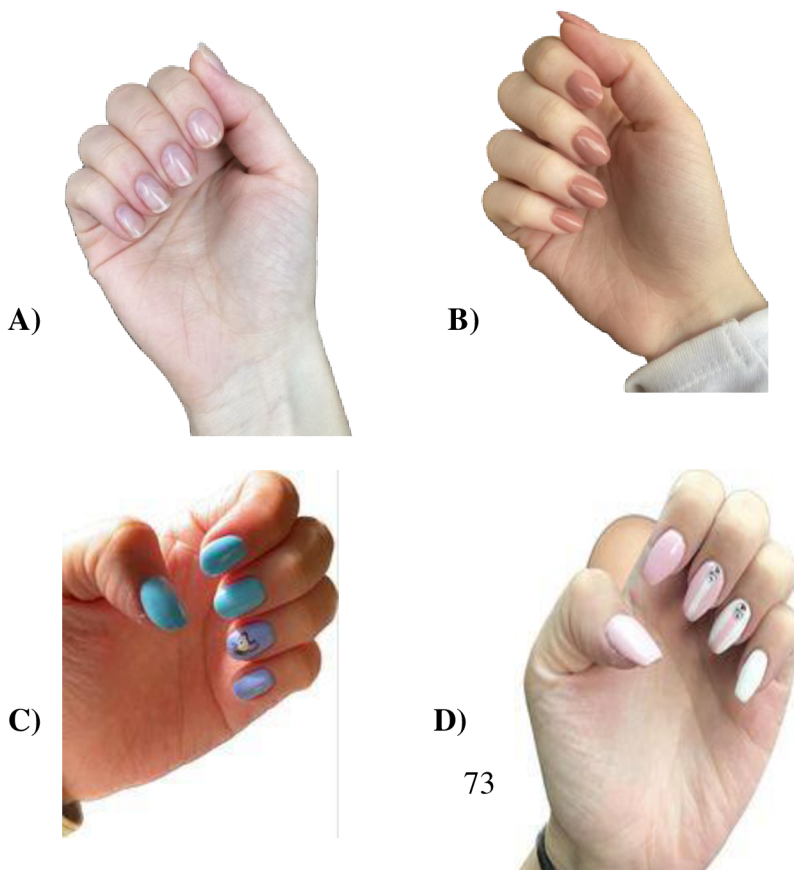
**24) Jak vnímáte když Vás ošetřuje muž na pozici všeobecné sestry?**

- a. Nevadí mi to
- b. Je mi to nepříjemné
- c. Nikdy jsem se s tím nesetkal/a

**25) Které pracoviště vnímáte jako nejvíce prestižní? (pouze jedna odpověď)**

- a. Anesteziologicko resuscitační oddělení (ARO)
- b. Jednotka intenzivní péče (JIP)
- c. Chirurgie
- d. Interna
- e. Estetická chirurgie
- f. Jiné (doplňte) .....

**26) Kterou úpravu nehtů u sestry při práci akceptujete? (více odpovědí)**



Zdroj: auto -Adéla Chlupová

## Příloha 4

### Souhlas s realizací výzkumu vedoucích pracovníků



#### Prohlášení

Jméno, příjmení, titul: **Adéla CHLUPOVÁ**

Narozena: **9. 4. 2000**

Bytem: **Nový Svět č. 41, 512 46 Harrachov**

Název školy: **TUL, Fakulta zdravotnických studií, Studentská 2, 461 17 Liberec**

Téma studentské práce: **Povolání všeobecné sestry a její image**

**Já, níže podepsaná prohlašuji a svým podpisem tohoto prohlášení stvrzuji, že:**

- 1) při provádění dotazníkového šetření v Krajské nemocnici Liberec, a.s. nutného pro zpracování mé studentské práce,
  - a) budu respektovat chod oddělení a pokyny zdravotnických pracovníků, nebudu žádným způsobem narušovat poskytování zdravotních služeb u kteréhokoliv z pacientů, dotazovat se budu pouze těch pacientů, kteří jsou schopni s ohledem na svůj zdravotní stav vyslovit s tímto souhlas a tento souhlas vysloví a pokud pacient projeví byť jen zčásti nesouhlas, budu jej respektovat,
  - b) šetření budu provádět v době doporučené pro přijímání návštěv pacientů na oddělení, nebudu vyžadovat součinnost zdravotnických pracovníků,
  - c) případný dotazník bude koncipován tak, aby jej pacient mohl vyplnit sám, bez mé účasti nebo účasti zdravotnických pracovníků, znění dotazníku je součástí předchozího schválení dle bodu č. 9 tohoto prohlášení,
- 2) budu dodržovat povinnost mlčenlivosti o všech skutečnostech, s nimiž budu seznámen během svého působení v Krajské nemocnici Liberec, a.s. při zpracování mé práce, a to dle platných právních předpisů (zejména z.č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, z.č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů),
- 3) vím, že veškeré skutečnosti týkající se zdravotního stavu pacientů patří mezi citlivé osobní údaje a zavazuji se je chránit,
- 4) povinnost mlčenlivosti budu v plném rozsahu dle platných právních předpisů respektovat a dodržovat i v písemném vyhotovení mého šetření,
- 5) veškeré údaje, které uvedu, budou zcela anonymní, bez jakékoliv možnosti identifikace konkrétní osoby,
- 6) jsem povinen kdykoliv umožnit nahlédnout do mé práce příslušným zaměstnancům Krajské nemocnice Liberec, a.s. a provést úpravu dle jejich požadavků,

Krajská nemocnice Liberec, a.s., Husova 357/10, Liberec I - Staré Město, 460 01  
tel.: +420 485 311 111, fax: +420 485 101 119, e-mail: nemlib@nemlib.cz  
www.nemlib.cz

Zápis v OR vedeném u Krajského soudu  
v Ústí nad Labem, oddíl B, vložka 1651  
IČ: 272 83 933 DIČ: CZ27283933

Obr. 1 Prohlášení (Zdroj: autor)



- 7) tuto povinnost mlčenlivosti o věcech výše uvedených se zavazuji dodržovat i do budoucna,
- 8) údaje, které v souvislosti s tímto šetřením získám, použiji pouze pro účely mé práce, nepoužiji je ke komerčním ani jiným účelům, ani jej nepředám žádné třetí osobě,
- 9) jsem si vědom, že Mgr. Marie Fryaufová, ředitelka ošetrovatelské péče, která vyslovila souhlas s tímto šetřením, je oprávněna jej odvolat, pokud nebudu dodržovat podmínky, za kterých jej můžu provádět, znění dotazníku musí být předem schváleno Mgr. Marií Fryaufovou, ředitelkou ošetrovatelské péče,
- 10) pokud by Krajské nemocnici Liberec, a.s. nebo osobám, jejichž údaje byly použity, vznikla v souvislosti se zveřejněním údajů v mé práci jakákoliv újma, zavazuji se k její náhradě v plné výši.

Liberec, 07. 11. 2022

.....

Podpis

Obr. 2 Prohlášení (Zdroj: autor)

PROTOKOL K REALIZACI VÝZKUMU

<b>Jméno a příjmení studenta:</b>	Adéla Chlupová	
<b>Osobní číslo studenta:</b>	D19000149	
<b>Univerzitní e-mail studenta:</b>	adela.chlupova@tul.cz	
<b>Studijní program:</b>	Ošetrovatelství	
<b>Ročník:</b>	3.	
<b>Kvalifikační práce</b>		
<b>Téma kvalifikační práce:</b>	Povolání všeobecné sestry a její image	
<b>Kvalifikační práce:</b>	bakalářská	diplomová
<b>Jméno vedoucího kvalifikační práce:</b>	Mgr. Zuzana Paukertová	
<b>Metoda a technika výzkumu:</b>	Kvantitativní metoda, Technika : dotazník	
<b>Soubor respondentů:</b>	100	
<b>Název pracoviště realizace výzkumu:</b>	Krajská nemocnice Liberec a.s.	
<b>Datum zahájení výzkumu:</b>	4.11.2022	
<b>Datum ukončení výzkumu:</b>	14.11.2022	
<b>Souhlas vedoucího kvalifikační práce:</b>	<input checked="" type="checkbox"/> souhlasím	<input type="checkbox"/> nesouhlasím
<b>Vyjádření vedoucího kvalifikační práce k finančnímu zatížení pracoviště při realizaci výzkumu:</b>	<input type="checkbox"/> bude spojen	<input checked="" type="checkbox"/> nebude spojen
<b>Souhlas vedoucího pracovníka instituce:</b>	<input checked="" type="checkbox"/> souhlasím	<input type="checkbox"/> nesouhlasím
<b>Souhlas vedoucího pracovníka dílčího pracoviště:</b>	<input checked="" type="checkbox"/> souhlasím	<input type="checkbox"/> nesouhlasím
<b>Prohlášení studenta</b>		
<p>Prohlašuji, že v kvalifikační práci ani v publikacích souvisejících s kvalifikační prací nebudu uvádět osobní údaje o respondentech nebo institucích, kde byl výzkum realizován. V kvalifikační práci nebude uveden název instituce, pokud není získán souhlas v tomto protokolu. Dále prohlašuji, že budu dodržovat povinnou mlčenlivost o skutečnostech, o kterých jsem se dozvěděl při realizaci výzkumu v rámci osobní ochrany zúčastněných osob.</p>		
<b>Vyjádření vedoucího pracovníka instituce o případném zveřejnění názvu instituce v kvalifikační práci a v publikacích souvisejících s kvalifikační prací:</b>	<input checked="" type="checkbox"/> souhlasím	<input type="checkbox"/> nesouhlasím
<b>Podpis studenta:</b>		
<b>Podpis vedoucího práce:</b>		
<b>Podpis vedoucího pracovníka instituce:</b>		
<b>Podpis vedoucího pracovníka dílčího pracoviště:</b>		

Obr. 3 Souhlas respondenta s účastí ve výzkumu (Zdroj: autor)

PROTOKOL K REALIZACI VÝZKUMU

<b>Jméno a příjmení studenta:</b>	Adéla Chlupová	
<b>Osobní číslo studenta:</b>	D19000149	
<b>Univerzitní e-mail studenta:</b>	adela.chlupova@tul.cz	
<b>Studijní program:</b>	Ošetrovatelství	
<b>Ročník:</b>	3.	
<b>Kvalifikační práce</b>		
<b>Téma kvalifikační práce:</b>	Povolání všeobecné sestry a její image	
<b>Kvalifikační práce:</b>	bakalářská	diplomová
<b>Jméno vedoucího kvalifikační práce:</b>	Mgr. Zuzana Paukertová	
<b>Metoda a technika výzkumu:</b>	Kvantitativní metoda, Technika : dotazník	
<b>Soubor respondentů:</b>	100	
<b>Název pracoviště realizace výzkumu:</b>	Krajská nemocnice Liberec a.s.	
<b>Datum zahájení výzkumu:</b>	4.11.2022	
<b>Datum ukončení výzkumu:</b>	14.11.2022	
<b>Souhlas vedoucího kvalifikační práce:</b>	<input checked="" type="checkbox"/> souhlasím	<input type="checkbox"/> nesouhlasím
<b>Vyjádření vedoucího kvalifikační práce k finančnímu zatížení pracoviště při realizaci výzkumu:</b>	<input type="checkbox"/> bude spojen	<input checked="" type="checkbox"/> nebude spojen
<b>Souhlas vedoucího pracovníka instituce:</b>	<input checked="" type="checkbox"/> souhlasím	<input type="checkbox"/> nesouhlasím
<b>Souhlas vedoucího pracovníka dílčího pracoviště:</b>	<input checked="" type="checkbox"/> souhlasím	<input type="checkbox"/> nesouhlasím
<b>Prohlášení studenta</b>		
<p>Prohlašuji, že v kvalifikační práci ani v publikacích souvisejících s kvalifikační prací nebudu uvádět osobní údaje o respondentech nebo institucích, kde byl výzkum realizován. V kvalifikační práci nebude uveden název instituce, pokud není získán souhlas v tomto protokolu. Dále prohlašuji, že budu dodržovat povinnou mlčenlivost o skutečnostech, o kterých jsem se dozvěděl při realizaci výzkumu v rámci osobní ochrany zúčastněných osob.</p>		
<b>Vyjádření vedoucího pracovníka instituce o případném zveřejnění názvu instituce v kvalifikační práci a v publikacích souvisejících s kvalifikační prací:</b>	<input checked="" type="checkbox"/> souhlasím	<input type="checkbox"/> nesouhlasím
<b>Podpis studenta:</b>		
<b>Podpis vedoucího práce:</b>		
<b>Podpis vedoucího pracovníka instituce:</b>		
<b>Podpis vedoucího pracovníka dílčího pracoviště:</b>		

Obr. 4 Souhlas respondenta s účastí ve výzkumu (Zdroj: autor)

PROTOKOL K REALIZACI VÝZKUMU

<b>Jméno a příjmení studenta:</b>	Adéla Chlupová	
<b>Osobní číslo studenta:</b>	D19000149	
<b>Univerzitní e-mail studenta:</b>	adela.chlupova@tul.cz	
<b>Studijní program:</b>	Ošetrovatelství	
<b>Ročník:</b>	3.	
<b>Kvalifikační práce</b>		
<b>Téma kvalifikační práce:</b>	Povolání všeobecné sestry a její image	
<b>Kvalifikační práce:</b>	bakalářská	diplomová
<b>Jméno vedoucího kvalifikační práce:</b>	Mgr. Zuzana Paukertová	
<b>Metoda a technika výzkumu:</b>	Kvantitativní metoda, Technika : dotazník	
<b>Soubor respondentů:</b>	100	
<b>Název pracoviště realizace výzkumu:</b>	Krajská nemocnice Liberec a.s.	
<b>Datum zahájení výzkumu:</b>	4.11.2022	
<b>Datum ukončení výzkumu:</b>	14.11.2022	
<b>Souhlas vedoucího kvalifikační práce:</b>	<input checked="" type="checkbox"/> souhlasím	<input type="checkbox"/> nesouhlasím
<b>Vyjádření vedoucího kvalifikační práce k finančnímu zatížení pracoviště při realizaci výzkumu:</b>	<input type="checkbox"/> bude spojen	<input checked="" type="checkbox"/> nebude spojen
<b>Souhlas vedoucího pracovníka instituce:</b>	<input checked="" type="checkbox"/> souhlasím	<input type="checkbox"/> nesouhlasím
<b>Souhlas vedoucího pracovníka dílčího pracoviště:</b>	<input checked="" type="checkbox"/> souhlasím	<input type="checkbox"/> nesouhlasím
<b>Prohlášení studenta</b>		
<p>Prohlašuji, že v kvalifikační práci ani v publikacích souvisejících s kvalifikační prací nebudu uvádět osobní údaje o respondentech nebo institucích, kde byl výzkum realizován. V kvalifikační práci nebude uveden název instituce, pokud není získán souhlas v tomto protokolu. Dále prohlašuji, že budu dodržovat povinnou mlčenlivost o skutečnostech, o kterých jsem se dozvěděl při realizaci výzkumu v rámci osobní ochrany zúčastněných osob.</p>		
<b>Vyjádření vedoucího pracovníka instituce o případném zveřejnění názvu instituce v kvalifikační práci a v publikacích souvisejících s kvalifikační prací:</b>	<input checked="" type="checkbox"/> souhlasím	<input type="checkbox"/> nesouhlasím
<b>Podpis studenta:</b>		
<b>Podpis vedoucího práce:</b>		
<b>Podpis vedoucího pracovníka instituce:</b>		
<b>Podpis vedoucího pracovníka dílčího pracoviště:</b>		

Obr. 5 Souhlas respondenta s účastí ve výzkumu (Zdroj: autor)

## Příloha 5

### Před výzkum - výsledky

1. Jste:	ni [-]	fi [%]
Žena	4	40,00
Muž	6	60,00
Celkem	10	100,00

2. Věk	ni [-]	fi [%]
15-30	3	30,00
31-40	1	10,00
41-50	2	20,00
51-70	3	30,00
71+	1	10,00
Celkem	10	100,00

3. Zkušenost s hospitalizací	ni [-]	fi [%]
Téměř žádná (jsem hospitalizován poprvé)	3	30,00
Průměrná (byl/a jsem hospitalizován méně než 5x)	7	70,00
Častá (byl/a jsem hospitalizován více než 5x)	0	0,00
Celkem	10	100,00

4. Měla by VS mít vysokou školu?	ni [-]	fi [%]
Ano	4	40,00
Ne, pro kvalitní péči stačí střední škola	6	60,00
Nevím	0	0,00
Celkem	10	100,00

5. Rozdíl mezi VS a PS	ni [-]	fi [%]
Ano, vím (popsat pár slovy)	7	41,18
praktická je více než všeobecná sestra v zaměření	1	5,88
všeobecná má VŠ, praktická SŠ	2	11,76
Ne, nerozumím tomu	4	23,53
Celkem	3	17,65
	17	100



6. Předpoklady pro povolání sestry	ni [ - ]	fi [ % ]
Empatická, milá, hodná	5	50,00
Vstřícná	2	20,00
Komunikativní	2	20,00
Vzdělaná	1	10,00
Celkem	10	100,00

7. Jak vnímáte sestru	ni [ - ]	fi [ % ]
Jako pracovníka, který plní stanovené ordinace lékaře	4	40,00
Jako samostatného odborného pracovníka	6	60,00
Jako pomocného zdravotnického pracovníka	0	0,00
Nevím	0	0,00
Celkem	10	100,00

8. Cigarety	ni [ - ]	fi [ % ]
Ano	8	80,00
Ne	1	10,00
Nevnímám to	1	10,00
Celkem	10	100,00

9. Výrazný parfém	ni [ - ]	fi [ % ]
Ano	2	20,00
Ne	6	60,00
Nevnímám to	2	20,00
Celkem	10	100,00

10. Výrazné líčení	ni [ - ]	fi [ % ]
Nevadí mi to, dbá o svůj vzhled	3	30,00
Líbí se mi to, ale v práci mi to přijde nevhodné	2	20,00
Nelíbí se mi to, vzhledem k typu profese by se měla líčit decentně	5	50,00
Nevnímám to	0	0,00
Celkem	10	100,00

11. Tetování na viditelném místě	ni [ - ]	fi [ % ]
Ano	2	20,00
Ne, nevadí mi to na žádných viditelných místech	5	50,00
Nevnímám to	3	30,00
Celkem	10	100,00

12. Přístup/chování sestry	ni [ - ]	fi [ % ]
Přátelský , empatický	8	47,06
Odažitý, nepříjemný	2	11,76
Direktivní, usměřující	3	17,65
Zábavná, optimistická	3	17,65
Pasivně agresivní	1	5,88
Nevnímám to	0	0,00
Celkem	17	100,00

13. Rozpuštěné vlasy	ni [ - ]	fi [ % ]
Nevadí mi to	4	40,00
Vadí mi to, je to nehygienické	5	50,00
Nevnímám to	1	10,00
Celkem	10	100,00

14. Čím sestra zaujme nejvíc	ni [ - ]	fi [ % ]
Vzhledem – líčení, úprava vlasů, postava, vzhled uniformy	1	10,00
Profesionalitou- zručnost sestry, zkušenost sestry, při dotazu mi dokáže odpovědět	6	60,00
Charakterem- empatie, sympatie	3	30,00
Nevnímám to	0	0,00
Celkem	10	100,00

15. Celkový vzhled	ni [ - ]	fi [ % ]
Ano, sestra by měla být upravená, protože přichází do styku s pacienty	8	80,00
Ne, důležitá je její odborná práce	2	20,00
Celkem	10	100

16. Špinavá uniforma	ni [ - ]	fi [ % ]
Akceptuji to, stát se to může	3	30,00
Považuji to za nevhodné, sestra by dbát o čistotu své uniformy	7	70,00
Nevnímám to		0,00
Celkem	10	100,00
ni =10	ni [ - ]	fi [ % ]
Ano, rozumím	1	10,00
Ne, ale je mi to jedno	0	0,00
Když nerozumím zeptám se	8	80,00
Ne, ale když tak si to dohledám na internetu	1	10,00
Celkem	10	100,00

17. Edukace – porozumění	ni [ - ]	fi [ % ]
Více vzdělané	2	20
více empatie, méně arogance	2	20
více komunikace s rodinou pacienta	1	10
více zodpovědnosti	1	10
Nic	4	40
Celkem	10	100

18. Změny (volná odpověď)	ni [ - ]	fi [ % ]
Více vzdělané	2	20
více empatie, méně arogance	2	20
více komunikace s rodinou pacienta	1	10
více zodpovědnosti	1	10
Nic	4	40
Celkem	10	100

19. Nepřípustné	ni [ - ]	fi [ % ]
Barevné vlasy (růžová, modrá,..)	1	5
Dredy	5	25
Umělé řasy	1	5
Dlouhé umělé nehty	4	20
Špinavé nehty	9	45
Jiné doplňte	0	0
Celkem	20	100

20. Zdrobněliny	ni [ - ]	fi [ % ]
Nevadí mi to, líbí se mi to	1	10,00
Vadí mi to, považuji to za nevhodné	7	70,00
Je mi to jedno	2	20,00
Celkem	10	100,00

21. Erotické povolání (volná odpověď)	ni [ - ]	fi [ % ]
Média	5	35,71
Pořady pro dospělé	3	21,43
Kostýmy	4	28,57
Nevím	2	14,29
Celkem	14	100

22. Setkání s mužem VS	ni [ - ]	fi [ % ]
------------------------	----------	----------

Ano	6	60
Ne	4	40
Celkem	10	100

23. Muž na pozici VS – název	ni [ - ]	fi [ % ]
Sestra	5	50,00
Bratr	3	30,00
Nevím	2	20,00
Celkem	10	100,00

24. Muž VS – ošetřování	ni [ - ]	fi [ % ]
Nevadí mi to	5	50
Je mi to nepříjemné	0	0
Nikdy jsem se s tím neseťkal/a	5	50
Celkem	10	100

25. Nejvíce prestižní oddělení	ni [ - ]	fi [ % ]
Anesteziologicko resuscitační oddělení (ARO)	7	70,00
Jednotka intenzivní péče (JIP)	0	0,00
Chirurgie	0	0,00
Interna	1	10,00
Estetická chirurgie	2	20,00
Jiné (doplňte)	0	0,00
Celkem	10	100,00

26. Nehty- akceptovatelné (obrázky)	ni [ - ]	fi [ % ]
A	10	41,67
B	9	37,50
C	3	12,50
D	2	8,33
Celkem	24	100,00

## **Příloha 6**

### **Článek k publikaci**

#### **Povolání všeobecné sestry a její image**

**Autor: Adéla Chlupová, Mgr. Zuzana Paukertová,** Fakulta zdravotnických studií, Technická univerzita v Liberci.

Bakalářská práce s tématem povolání všeobecné sestry a její image. Teoretická část práce se zabývala problematikou povolání všeobecné sestry a její image. Výzkum se poté zabýval informovaností pacientů o profesi sester a jak by podle jejich názoru měla sestra vypadat a vystupovat. Výzkumného šetření celkově zúčastnilo 72 (100 %) respondentů, kteří byli hospitalizováni na standardním lůžkovém oddělení nemocnice krajského typu.

#### **Povolání všeobecné sestry**

Povolání všeobecné sestry je jedním z nejvíce prestižních profesí. Všeobecná sestra poskytuje komplexní ošetrovatelskou péči danou svými kompetencemi. Všeobecná sestra je samostatným odborným pracovníkem, který úzce spolupracuje s lékařem a podílí se diagnostické i terapeutické péči. Problematikou povolání všeobecné sestry. Se zabývali otázky č. 4, 5, 7 týkající se povolání všeobecné sestry, které však neměli příliš uspokojivé výsledky. Otázkou č. 4 byli respondenti tázáni, zda se myslí, že pro vykonávání povolání všeobecné sestry je zapotřebí mít vysokou školu. Velké procento respondentů si však myslí, že pro kvalitní péči stačí pouze střední škola. Vysoká škola budoucím všeobecným sestram dodá veškeré podrobné informace, které na střední škole během 3 letého studia není možné probrat. Střední škola studentovi není schopna podat všechny tyto potřebné znalosti k poskytování odborné péče. Vysoká škola budoucí všeobecné sestře poskytne velké množství praxí a pestrý výběr oddělení, které může navštívit a tím získat více zkušeností. Po absolvování střední školy se z osoby stane pouze praktická sestra, která většinu svých odborných výkonů může provádět pouze pod odborným dohledem všeobecné sestry. Tím se dostáváme k otázce číslo 5, která se zabývala rozdílem mezi všeobecnou a praktickou sestrou. Právě tento rozdíl je určený vystudovanou školou. Od roku 2004 již ze středních škol nevychází

všeobecné, ale praktické sestry. Většina respondentů nemá povědomí o rozdílu těchto dvou pozic.

### **Nejvíce preferovaná image sestry**

V rámci výzkumného předpokladu bylo stanoveno, že 75 % a více pacientů se domnívá, že vizáž všeobecné sestry by měla být přiměřená vzhledem k typu povolání. K tomu sloužili otázky č. 10, 14, 19, 26. Po vyhodnocení dat získaných výzkumem předpoklad prokázal, že vizáž by měla být přiměřená podle 67 % respondentů. Otázkou číslo 10 jsme se tázali respondentů jak vnímají, když je sestra výrazně nalíčena 42 % respondentů stojí za tímto tvrzením. Zbylé procento si myslí něco jiného či to vůbec nevnímá. Otázka číslo 14 zkoumala čím sestra respondenty zaujme nejvíce vzhled byl označen pouze 17 % respondentů. Většina respondentů pokládá charakter a profesionalitu za to čím je zaujme nejvíce. Což je velice uspokojivé. Otázka číslo 19 byla zaměřena na věci, které jsou na sestře nepřipustné. Pouhá 2 % respondentů akceptovala všechny zobrazené možnosti. 98 % respondentů vybralo více možností z nich nejčastější nepřipustnou věcí byli špinavé nehty. Otázka číslo 26 dávala respondentům na výběr ze 4 druhů nehtů. Více než polovina respondentů akceptovala pouze přirozené čisté, krátké nehty. Což je z hygienických důvodů opět poměrně uspokojivé.

V rámci druhého výzkumného předpokladu bylo stanoveno, že 75 % a více respondentů pokládá celkovou image sestry za důležitou. K vyzkoumání tohoto předpokladu byli použity otázky č. 8, 9, 11, 13, 15, 16, 21. Tyto otázky sloužili i jako otázky, které mají vliv a ovlivňují celkový vzhled sestry. Otázka číslo 8 se týkala cigaretového kouře 67 % respondentů označilo tuto otázku jako vadí mi. Zbylé procento cigaretový kouř nud' nevnímá nebo mu nevadí. U této otázky bylo poměrně zajímavé slovně dodat otázku, zda je respondent kuřák či nikoliv. Většina kuřáků totiž označila nevadí mi, nevnímám to. Otázkou číslo 9 bylo zkoumáno jak respondenti vnímají výrazný parfém. Výrazný parfém vadí pouhým 26 % respondentům. Opět zajímavostí bylo, že většina žen zvolila možnost nevadí mi to. Otázka číslo 11 se respondentů ptal, zda jim vadí tetování na viditelném místě. 25 % respondentů označilo ano, většina z nich byli respondenti starší 71 let. Otázka číslo 13 zkoumala jak respondent vnímá rozpuštěné vlasy. Pouhých 36 % respondentů pokládá ošetřování s rozpuštěnými vlasy

za nehygienické. Těžko říci, zda si pacient i sestra uvědomují rizika infekce. Otázka číslo 15 se tázala přímo na celkový vzhled sestry, který za důležitý pokládá 72 %. Otázka číslo 16 zkoumala, zda respondentům vadí špinavá uniforma a z toho 57 % toto považuje za nevhodné. Diskutabilní je, že špinavá uniforma dle respondentů činí poměrně veliký problém narozdíl od dlouhých nehtů či rozpuštěných vlasů, které mnohdy mohou být větším zdrojem infekce než právě špinavá uniforma. Otázkou číslo 21 byli respondenti tázáni na to z jakého důvodu část společnosti vnímá povolání sestry jako erotické. Více než polovina respondentů volila odpovědi, které se týkaly médií nebo s nimi byli spojeni. Je tedy zřejmé, že chybou bude to, jak je toto povolání prezentováno medií a podobnými sítěmi.

## **Závěr**

Bakalářskou prací bylo zjištěno, že povědomí pacientů o povolání sester a jejich pracovních pozic není příliš velké. Ideální image sester dle výsledků získaných výzkumem ukazuje, že dnešní doba nabízí svobodné rozhodování o tom jakou image si setra zvolí, zda je nalíčena decentně či výrazně, zda je potetovaná či nikoliv, má dlouhé gelové nehty nebo má krátké čisté nehty je čistě na ní. V porovnání s historií, kdy sestry měli striktně daný dresscode je v dnešní době sesterská image pouze o tom jak vedení nemocničního zařízení či sestra sama usoudí za vhodné. K zamyšlení tedy je, zda je správné opomíjet pravidla o image sester z minulosti.